

Ἡ Συνθήκη ἡ συνομολογηθεῖσα ἐν Αἰνῶνι τὴν 2/14 Νοεμβρίου μεταξύ τῶν Αὐτῶν Αὐστρίας, Γαλλίας, Μεγάλης Βρετανίας, Πρωσίας καὶ Ῥωσίας περὶ τῆς ἐνώσεως τῶν ἰονίων νήσων εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Βασίλειον ἐνεποίησεν ἐν Ἑλλάδι τὴν ἀλγεινότεραν ἐντύπωσιν. Εὐθὺς ὡς αἱ διατάξεις τῆς Συνθήκης ταύτης ἐγνώσθησαν εἰς τὸν τόπον διήγειραν βαθυτάτην λύπην καὶ μέγαν ἐρεθισμὸν εἰς τὸ κοινὸν ὀλόκληρον, ὁ δὲ ἐρεθισμὸς οὗτος ἠδύνατο νὰ ἔχῃ δυσάρεστους συνεπείας ἂν ἡ Κυβέρνησις τοῦ Βασιλέως δὲν ἔσπευδε νὰ προλάβῃ αὐτὰς δίδουσα εἰς τὴν ἔθνοσυνέλευσιν, διὰ τοῦ ἐπὶ τῶν ἑξωτερικῶν Ἱπουργοῦ, ἐλπίδας τινὰς περὶ τῆς προσεχοῦς τροποποιήσεως τοῦ γεγονότος ὅπερ ἐνέπλυνε βαθείας θλίψεως τὴν Κυβέρνησιν.

Ὁ πληρεξούσιος δὲν ἢ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ἐξαπέστειλεν εἰς Αἰνῶνιν ἵνα συμμεθεῖν τῶν ἀφορωσῶν εἰς τὴν ἑνωσιν τῶν ἰονίων νήσων μετὰ τῆς Ἑλλάδος διαπραγματεύσεων, διατάχθη νὰ ἐκθέσῃ τοῖς Κυρίοις Πληρεξούσιοις τῶν τριῶν Εὐεργετιδῶν Δυνάμεων τοὺς λόγους δι' οὓς ἡ Βασιλικὴ Κυβέρνησις ἀδυνατεῖ ν' ἀποδεχθῇ τοὺς ὅρους εἰς οὓς ἡ Συνθήκη τῆς 2/14 Νοεμβρίου ὑπῆγαγε τὴν πραγματοποιήσιν τῆς ἐνώσεως.

Ἡ βεβαιότης ὅτι οἱ λόγοι οὗτοι θέλουσιν ἐκτιμηθῇ δεόντως ὑπὸ τῶν τριῶν Δυνάμεων, ἐνεθάρρυνον τὸν ἐπὶ τῶν ἑξωτερικῶν Ἱπουργὸν τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, νὰ δώσῃ τῇ ἔθνοσυνελεύσει τὴν ἐλπίδα ὅτι αἱ εἰρημέναι Δυνάμεις δὲν θὰ ἀνεχθῶσιν, ἐπιμένουσιν εἰς ὅρους ἀπαράδεκτους, νὰ ἐπισκιασθῇ τὸ ὠραῖον ἔργον δι' οὗ προσφάτως ἀπεφάσισαν νὰ ἐπιστέψωσι τὰς εὐεργεσίας, ἃς τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος ὀρεῖται αὐταῖς.

Εἰς τῶν κυριωτέρων ὁρων τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου εἶναι ὁ περὶ κατεδαφίσεως τῶν ἐπὶ τῆς νήσου Κερκύρας καὶ τῶν ἀμείνων αὐτῆς παραρτημάτων ὀχυρωμάτων.

Ἡ Κυβέρνησις τῆς Αὐτοῦ Ἑλληνικῆς Μεγαλειότητος θεωρεῖ τὸ μέτρον τοῦτο ὡς ἀνωφελές, ἐπιβλαβές, ἀδίκον καὶ οὕτως εἰπεῖν ἀδύνατον.

Καὶ ὄντως ἡ Ἰόνιος Βουλὴ διαρρήδην ἐκπρόχθη κατὰ τῆς κατεδαφίσεως τῶν φρουρίων Κερκύρας καὶ τῶν παραρτημάτων αὐτῆς, καὶ ἀπέδειξεν ἀκαταμαχῆτως ὅτι τὰ ὀχυρώματα ταῦτα, δι' ἃ ἡ Ἰόνιος πολιτεία ὑπέστη σημαντικὰς δαπάνας, εἶναι ἀποκλειστικὴ αὐτῆς ἰδιοκτησία. Τὰ ἐπιχειρήματα τῆς Ἰονίου Βουλῆς εἶναι τόσῳ σαφεῖ, ἀκριβῆ καὶ πειστικὰ, ὥστε περιττὴ καθίσταται πᾶσα ἐπὶ τούτῳ ἀνάπτυξις.

Ὅθεν ὑπολείπεται ἡμῖν μόνον ν' ἀνέρωμεν καὶ ἐξετάσωμεν τοὺς λόγους, οἵτινες ἔπεισαν τὰς Δυνάμεις ν' ἀποφασίσωσι μέτρον ἀπάδον πρὸς τὰς εὐχὰς καὶ τὰ δικαιώματα τῶν ἰονίων.

Ὁ ὑπὸ τινων Δυνάμεων ἐκφραθεὶς φόβος μὴ δίδεν τὰ ὀχυρώματα τῆς Κερκύρας περιερχόμενα εἰς χεῖρας τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἀποδῶσιν ἐπικίνδυνα ὡς πρὸς τὴν Εὐρωπαϊκὴν εἰρήνην, εἶναι ὅλως ἀνυπόστατος. Τὰ φρούρια ταῦτα καὶ εἰς χεῖρας ἔτι ἰσχυρᾶς Δυνάμεως εὐρίσκόμενα, μᾶλλον ὡς μέσον ἀμύνης ἢ ὡς μέσον ἐπιθέσεως δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν. Εἰς χεῖρας δὲ τῆς Ἑλλάδος Κράτους μικροῦ καὶ ἀνισχύρου οὐδεμίαν δύναμιν δύνανται ν' ἀνησυχήσωσιν. Ἀφ' ἑτέρου οὐδεμία βεβαίως μεγάλη δύναμις ἤθελε ζηλοτυπήσῃ, διότι Κράτος μικρὸν ὡς ἡ Ἑλλὰς ἔχει τινὰ τῶν μέσων, δι' ὧν διατηρεῖται εἰς τὰ ἔθνη τὸ αἶσθημα τῆς ἀνεξαρτησίας.

Ἀνυπόστατος ἐστὶν ἐπίσης ὁ φόβος μὴ τὰ φρούρια χρησιμεύσωσιν ὡς ὁρμητήριον ἀνατρεπτικῶν ἐπιχειρήσεων. Ἐν ὅσῳ ἡ Ἑλλὰς δὲν ἔχει στόλον ἀξιόμαχον, καὶ ἐπὶ πολὺ βεβαίως δὲν θὰ ἔχῃ τοιοῦτον, οὐδένα κίνδυνον δύνανται νὰ παρουσιάσωσι τὰ φρούρια κατὰ τρίτον, ἐκτὸς μόνον ἐὰν παρουσιασθῇ ἐχθρική ἐκ μέρους αὐτῶν ἐπιθεσις.

Μάταιος ὡσαύτως εἶναι ὁ φόβος μὴ δευτερεύουσά τις ναυτικὴ δύναμις καταλάβῃ αἰφνηδίνως τὰ φρούρια καὶ δι' αὐτῶν κυριεύσῃ τοῦ στομίου τοῦ Ἀδριατικοῦ Κόλπου. Καθότι τοιοῦτον τί οὐδέποτε θὰ ἐπιτρέψωσιν αἱ Μεγάλαι ναυτικαὶ Δυνάμεις, αἵτινες δύνανται νὰ ὦσι πάντοτε ἐν καιρῷ νὰ προλάβωσι πᾶσαν τοιαύτην ἀπειραν τρέχουσαι εἰς βοήθειαν τῶν φρουρίων αὐτῶν. Ἀπεναντίας ἐν περιπτώσει κατεδαφίσεως τῶν φρουρίων, ἡ Κέρκυρα θὰ ἔμενον ἐκτεθειμένη εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ ἐπιτιθεμένου, ὅστις προφυλαττόμενος ἐν αὐτῇ θὰ τὴν μεταχειρίζετο ὡς ὁρμητήριον τῶν ἀνατρεπτικῶν του σχεδίων, καθότι βεβαίως ἡ θέσις τῆς Κερκύρας καὶ οὐχὶ τὰ ἐν αὐτῇ φρούρια εἶναι τὸ στόμιον τοῦ Ἀδριατικοῦ.

Ἀλλ' ἐὰν τὰ φρούρια εἶναι ἀναγκαῖα πρὸς διακώλυσιν ἐπιχειρήσεων Δυνάμεων δευτέρας τάξεως, βεβαίως

ἀναγκαιότερα εἶναι ἢ ἐπιδρομὴ προήρχετο ἐκ τινος τῶν Μεγάλων Δυνάμεων. Αἱ Δυνάμεις αὗται δὲ δύνανται νὰ ἰδῶσι μετ' ἀδιαφορίας θέσιν στρατηγικὴν σημασίας μεγάλης, ἐστερημένην πάσης στρατιωτικῆς ὑπερασπίσεως, παντὸς μέσου ἀμύνης, προφυλάττοντος αὐτὴν ἀπὸ τῶν ἐπιδρομῶν. Πραγματικῶς ἂν, ὃ μὴ γένοιτο, ἐκτραγῇ πόλεμος μεταξὺ δύο ναυτικῶν Δυνάμεων πρώτης τάξεως μ' ὅλην τὴν οὐδετερότητα ἣν αὗται καὶ αἱ ἄλλαι Δυνάμεις συνωμολόγησαν, ἡ πρώτη πρᾶξις τοῦ ἑτέρου τῶν διαμαχομένων ἔσται ἡ αἰφνιδία κατάληψις τῆς Κερκύρας. Ποῖα τότε θὰ ᾖναι ἡ θέσις τῆς Ἑλλάδος; Δὲν θὰ συνησθάνετο βαθέως τὴν παραδίωσιν ταύτην τοῦ ἐδάτους τῆς; Ἡ ἐγγύριος Κυβέρνησις δὲν θὰ εὐρίσκετο εἰς τὴν ἀνάγκην, ὡς Κυβέρησις ἰδίως Συνταγματικὴ νὰ προβῇ εἰς ἐχθροπραξίας καὶ εἰς κήρυξιν ἰσως πολέμου, ὡς εὐρίθη ποτὲ καὶ ἡ Δανία αὐτὴ ἐν ἔτει 1807 εἰς τὴν τοιαύτην ἀνάγκην; Πόσον θλιβερὰ θὰ ᾖναι τότε ἡ θέσις τῆς Ἑλλάδος! Ἐνῶ ἂν ἡ Κέρκυρα μείνῃ ὡς ἔχει εἰς χεῖρας τῶν Ἑλλήνων καλῶς ὠχυρωμένη, καὶ ὑπὸ τοῦ ἀπαιτουμένου ἀριθμοῦ τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως φρουρουμένη, οὔτε ἤθελε συλλάβει κἄν τὴν ἐλπίδα ἄλλη Δύναμις νὰ κυριεύσῃ αἰῶνως καὶ ἐξ ἐφόδου αὐτήν.

Ὁ λόγος τοῦ ὅτι δὲν δύναται τις νὰ ἐμπιστευθῇ τὰ φρούρια εἰς τὸν Ἑλληνικὸν στρατὸν δὲν εἶναι σπουδαῖος, διότι διὰ τῆς νέας Βασιλείας ἤρξατο ἥδη ἡ ἐπάνοδος τῆς πειθαρχίας εἰς τὸν στρατὸν, ἥτις ἐντὸς ὀλίγιστου χρόνου περὶ ὅλην ἐντελῶς. Τὰ δὲ φρούρια θέλουσι χρησιμεύσει οὐχὶ ὀλίγον ὡς σχολεῖον αὐτῆς τῆς πειθαρχίας.

Ἄλλως τε ἡ κατεδάφισις τῶν φρουρίων οὐδόλως δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ἐν τῷ μέλλοντι εἰς τοὺς προτείνοντας αὐτήν, καθότι βραδύτερον ἢ Ἑλλάς, ὡς Κράτος αὐτόνομον, θὰ ἔχῃ ἀναντιρρήτως τὸ δικαίωμα ν' ἀνεγείρῃ αὐτὰ, ὥστε ἡ κατεδάφισις αὐτῶν ἥδη δὲν ἔχει ἄλλο ἀποτέλεσμα ἢ τὴν προσβολὴν τῆς ἐθνικῆς φιλοτιμίας τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Ἰονίων, τὴν ζημίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, καὶ πολλὰ ἄλλα ἄτοπα ὡς πρὸς τοὺς κατοίκους τῆς Κερκύρας ἰδίως.

Τῶν δὲ κατεδάφισις τῶν φρουρίων Κερκύρας δὲν δύναται ἢ νὰ ἐπιφέρῃ τὴν καταστροφὴν ὀλοκλήρου, οὕτως εἰπεῖν, τῆς πόλεως ἐν τοῖς κόλποις τῆς ὁποίας κεῖνται πολλὰ τῶν ὀχυρωμάτων τούτων.

Ἐνῶς ἡ Κέρκυρα μὲν ἔστερημένη τῶν τῆς ἀμύνης μέσων, ἡ ἀσφάλεια αὐτῆς δι' ἣν τὰ φρούρια εἶναι ἀναπόρρευκα, ἔσται ἐκτεθειμένη εἰς διηνεκεῖς κινδύνους. Ἡ νῆσος αὕτη ἐγκύτατα καίμενη πρὸς τὴν Ἀλβανίαν ἔσται ἀδιακόπως ἐκτεθειμένη εἰς ληστρικὰς ἐπιδρομὰς τῶν Ἀλβανῶν, τὰς ὁποίας καθ' ὅσον ἐντελῶς ἀσπλῆς ἔνεκα τῆς κατεδάφισεως τῶν φρουρίων, δὲν θέλει δύνασθαι ν' ἀποκρούσῃ.

Ἀλλ' ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ἐπιχειρημάτων ὑπάρχει καὶ ἕτερος λόγος ἐν τῷ Ἑλληνικῷ ἔθνει βαθέως αἰσθάνεται. Εἶναι δ' οὗτος ἡ ὀλεθρία ἐπιβρόχ' ἣν ἡθικῶς θέλει ἀριούτως προξενήσει ἐπὶ τῶν πνευμάτων λαοῦ ζωροῦ καὶ φιλοτίμου τὸ ἔργον τῆς κατεδάφισεως πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ἐνεργοῦμένου.

Οἱ σημερινοὶ κάτοικοι τῆς Ἑπτανήσου συνείθισαν ἐκ γενετῆς νὰ θεωρῶσι τὰ φρούρια ταῦτα ὡς τὴν λαμπροτέραν τῶν ἰδιοκτησιῶν των, καὶ τὸ ὠραιώτερον κόσμημα τῆς πατρίδος των. Ἡ διὰ τοσοῦτον ἀποτόμου τρόπου ἀφαίρεσις τῆς πολυτίμου ταύτης ἰδιοκτησίας, δὲν δύναται ἢ νὰ τοὺς διαταράξῃ σφοδρῶς, καὶ κλονίσῃ μεγάλως τὸ τοσοῦτον ζωρὸν καὶ εὐγενὲς αἶσθημα τοῦ πατριωτισμοῦ των, ὅπερ δὲν ἔπαυσε τοῦ νὰ ὠθῇ αὐτοὺς εἰς τὸ νὰ ζητῶσι μετὰ παραδόξου καὶ ἀκαταμαχητοῦ ἐπιμονῆς τὴν μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἐνωσίν των.

Ὅπως δ' ἂν ᾖ, ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο δὲν ἀρνούμεθα ὅτι ὑπῆρχον πάντοτε παρ' ἡμῖν φόβοι τινές, καίτοι τὸ κοινὸν ἠλπίζεν ὅτι οἱ ἀόριστοι φόβοι τοῦ οὐδέποτε ἤθελον πραγματοποιηθῇ.

Ἀλλ' ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς οὐδετερότητος, καὶ οἱ Ἰόνιοι καὶ οἱ Ἕλληνες ἦσαν ἐντελῶς ἀπροπαρασκευάστοι. Ποτὲ οὐδὲ κἄν πρὸς στιγμὴν ἠδύναντο νὰ φαντασθῶσιν ὅτι τοιοῦτος ὅρος ἤθελεν εὑρεῖ χώραν ἐν τῇ Συνθήκῃ. Δὲν ἠδύναντο νὰ φαντασθῶσι τοιοῦτον τί, οὐ μόνον διότι οὐδὲ ἐν ταῖς περὶ ἐνώσεως τῆς Ἑπτανήσου διαφόροις διακοινώσεσι τῆς Ἀγγλίας, οὐδὲ ἐν τῷ πρωτοκόλλῳ τῷ ὑπογραφέντι ἐν Λονδίνῳ ὑπὸ τῶν Πληρεξουσίων τῶν πέντε Μεγάλων Δυνάμεων, οὐδ' ἐν τῇ Συνθήκῃ τῆς 1/13 Ἰουλίου ἐγένετο ἡ ἐλαχίστη περὶ οὐδετερότητος μνεία, ἀλλὰ καὶ διότι ὁ ὅρος οὗτος ἐστὶν ἀφ' ἐαυτοῦ ἀπραγματοποιήτος καὶ ἀκατόρθωτος. Ἐκ τούτου συνάγεται πόσον πάντες οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Ἰόνιοι ἐξέστησαν ἰδόντες ἐν τῇ Συνθήκῃ ὅσον τοιοῦτον καθιστῶντα ἀδύνατον τὴν ἐνωσιν, καὶ ματαιοῦντα ὁλοτελῶς τὰς τε προσδοκίας αὐτῶν καὶ τὰς εὐεργετικὰς τῶν Μεγάλων Δυνάμεων προθέσεις.

Ἀπ' ἀρχῆς καὶ οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Ἰόνιοι ἐδήλωσαν ὅτι ἵνα ἡ μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἐνωσις τῶν Ἰονίων Νήσων ᾖ χρήσιμος εἰς ἀμφοτέρας τὰς χώρας, πρέπει νὰ γείνη ἀπόλυτος καὶ ἀπεριόριστος· ἄλλως τε οὕτω μόνον ἐφικτὴ καθίσταται.

Αἱ Ἰόνιοι Νῆσοι ἐνομέναι μετὰ τῆς Ἑλλάδος πρέπει ν' ἀποτελῶσι μετ' αὐτῆς ἐν καὶ τὸ αὐτὸ Κράτος ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς Νόμους διατελοῦσαι. Μόνῃ ἡ καθ' ὅλου συγχώνευσις τῶν δύο τόπων δύναται νὰ κατιστήσῃ τὴν

τοιαύτην ἔνωσην ἐφικτὴν καὶ χρήσιμον. Ἡ οὐδετερότης τῆς μιᾶς τούτων ὑπὸ τοὺς ὁρους μάλιστα τοὺς διαγραφομένους ἐν τῇ Συνθήκῃ καθιστᾷ τὴν συγχώνευσιν ἀδύνατον, καὶ ἐπομένως ἀπραγματοποίητον τὴν ἔνωσην.

Οὕτε οἱ κάτοικοι τῆς Ἑπτανήσου οὕτε οἱ τῆς Ἑλλάδος δύνανται νὰ δεχθῶσιν οὐδετερότητα τοιαύτην, καὶ ὅτι ἀμφοτέρω οἱ τόποι οὗτοι θέλουσιν εὐρεθῇ ἄλλως εἰς δυσχερεστάτην θέσιν. Θέλουσιν διατελεῖ εἰς ἀνωμαλίαν φοβερὰν, ἣτις θέλει καθιστᾷ ἀδύνατον τὴν διοίκησιν τοῦ Βασιλείου.

Ἡ ἱστορία παρουσιάζει παραδείγματα ἑπικρατειῶν ὁλοκλήρων διακρυχθεισῶν οὐδετέρων ἀπέναντι τῶν λοιπῶν ἔθνων, καὶ τοιαῦται εἰσὶ τὸ Βέλγιον καὶ ἡ Ἑλβετία. Παρουσιάζει ὡσαύτως παραδείγματα οὐδετερότητος τεμαχίου χώρας φυσικῶς, οὕτως εἶπεν, πεχωρισμένου τῆς ἑπικρατείας εἰς ἣν ἀνήκει καὶ ὁμοῦρου ἐτέρᾳ ἑπικρατείᾳ· αὕτη εἶναι ἡ περίπτωσις τοῦ Chablais καὶ τοῦ Faucigny ἐπαρχιῶν τῆς Σαβοῦδιᾳς συναρουσῶν πρὸς τὴν Ἑλβετίαν.

Μᾶς διδάσκει τέλος, ὅτι κόλπος τις ἢ πανταχόθεν κεκλεισμένη θάλασσα, ὡς π. χ. ὁ Εὐξείνιος Πόντος, δύναται νὰ κρυχθῇ οὐδετέρα. Οὐδέποτε ὁμως ἐπαρουσίασεν εἰς κατάστασιν οὐδετερότητος τεμάχια χώρας, εἰς μεγάλην ἀπόστασιν ἀπ' ἀλλήλων κείμενα, ἢ ἐπαρχίας διαφόρους οὐδεμίαν ἔχοντας ἀλλήλῃσι φυσικὴν συνάφειαν καὶ εἰς ἀντίθετα μάλιστα μέρη ἐνὸς Κράτους εὐρισκομένας. Πῶς εἶναι δυνατόν, λόγου χάριν, ἡ μὲν νῆσος τῶν Κυθέρων, ἡ εἰς ἀπόστασιν τριακοσίων περίπου μιλίων κειμένη ἀπὸ τῆς Κερκύρας, καὶ μόλις διὰ στενωτάτου πορθμοῦ διαχωριζομένη ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου, νὰ ᾖ οὐδετέρα, ὅταν μέλλῃ νὰ ᾖ διοικητικῶς καὶ δικαστικῶς συνδεδεμένη μετὰ τῆς γειτνιαζούσης Στερεᾶς; Πῶς εἶναι δυνατόν ἡ Λευκὰς, ἡ διὰ γλώσσης μόνον ἀβαθῶν ὕδατων καὶ ποσὶ ἐνίοτε διαβατῶν διαχωριζομένη τῆς Ἀκαρνανίας, νὰ διέπηται ὑπὸ τῶν Νόμων τῆς οὐδετερότητος; Τὴν αὐτὴν παρουσιάζουσι ἐνστάσιν ἡ Ζάκυνθος, ἡ Κεφαλληνία καὶ ἡ Ἰθάκη. Ἀπασαι αἱ Νῆσοι αὗται πρέπει ν' ἀποτελῶσιν ἐκάστη μέρος ἐνὸς τῶν σημερινῶν Νομῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου. Τὰ Κύθηρα ἐνωθήσονται μετὰ τῆς Λακωνίας ἡ Ζάκυνθος καὶ ἡ Κεφαλληνία μετὰ τῆς Ἀχαΐας, ἡ Ἰθάκη καὶ ἡ Λευκὰς μετὰ τῆς Ἀκαρνανίας. Ἄλλως ἡ διοίκησις τῶν Νήσων τούτων καθίσταται ἀνέφικτος. Ἀρκεῖ νὰ ρίψῃ τις ἀπλοῦν βλέμμα ἐπὶ τοῦ γεωγραφικοῦ χάρτου ἵνα πεισθῇ περὶ τῆς ἀληθείας ταύτης.

Πρέπει τις νὰ μὴ γινώσκῃ παντάπασιν μήτε τὴν Ἑλλάδα, μήτε τὰς Ἰονίους Νήσους, ἵνα ὑποθέτῃ, ἔστω καὶ πρὸς στιγμήν, ὅτι ἡ τοιαύτη συγχώνευσις εἶναι δυνατόν νὰ πραγματοποιηθῇ τηρουμένης τῆς οὐδετερότητος τῶν Νήσων.

Ἄλλως τε εἰς τί δύναται νὰ χρησιμεύσῃ τῶν Νήσων τούτων ἡ οὐδετέρωσις; Τίς φόβος βάσιμος καὶ σοβαρὸς δύναται νὰ ὑπάρχῃ διὰ τὴν Εὐρώπην, αἱ αἱ ἀνωτέρω Νῆσοι συγχωνευθῶσι ἐντελῶς μετὰ τῆς Ἑλλάδος; Κατὰ τί δύναται λόγου χάριν νὰ διαταραχθῇ ἡ Εὐρωπαϊκὴ εἰρήνη, ἂν τὰ Κύθηρα, ἡ ἡ Λευκὰς, ἡ ἡ Ζάκυνθος ἢ ἡ Κεφαλληνία κείνται ὑπὸ τὴν ἀπόλυτον διοίκησιν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως; Οποῖαν στρατηγικὴν θέσιν παρασίσχουσιν αἱ Νῆσοι αὗται ὥστε κατεχόμεναι, ἔστω καὶ ὑπὸ σημαντικῆς Ἑλληνικῆς δυνάμεως τῆς ζήτρᾳς ἢ τῆς θαλάσσης, ν' ἀπειλῶσι τὴν Εὐρωπαϊκὴν εἰρήνην; Καὶ ἡ Κέρκυρα αὐτὴ οὐδετερουμένη, κατὰ τί δύναται νὰ ἀσφαλίσῃ τὴν Εὐρωπαϊκὴν εἰρήνην; ἢ κατὰ τί, ἀνευ τῆς οὐδετερότητος, δύναται νὰ ἐλάψῃ αὐτήν;

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ὁμολογεῖ ὅτι δὲν ἐννοεῖ παντάπασιν τοὺς τοιοῦτους κινδύνους. Ἐν τινες τῶν ἀνέμων πρεσβεύουσιν ἄλλην ἰδέαν, πρέπει νὰ ἐκθέσωσιν ἡμῖν τοὺς κινδύνους οὓς θεωροῦσι πιθανούς, ἵνα ἡ μᾶς πείσωσιν, ἡ μᾶς θέσωσιν εἰς στάσιν νὰ πείσωμεν ἡμεῖς αὐτούς. Προκειμένου λόγου νὰ συναφθῇ Συνθήκη μετὰ τῆς Ἑλλάδος, καὶ δίκαιον καὶ εὐλογόν ἐστὶ νὰ κοινοποιηθῶσιν αὐτῇ οἱ λόγοι ὧν ἕνεκα θεωροῦνται ἀναγκαῖοι οἱ ὅροι οὓς πρόκειται νὰ ἐπιβάλλωσιν αὐτῇ, ἵνα φωτισθῶσιν ἀμοιβαίως τὰ συμβαλλόμενα μέρη περὶ τῶν διατάξεων αἷς θέλουσι παραδεχθῇ. Ἄν ἡ Κέρκυρα, λόγῳ τῆς πρὸς τὴν Ἀλβανίαν γειτνιασεως αὐτῆς, πρέπει νὰ κρυχθῇ οὐδετέρα, τότε πρέπει εὐλογώτερον νὰ κρυχθῶσι τοιαῦται ἡ Φθιώτις καὶ ἡ Ἀκαρνανία, αἵτινές εἰσι πλησιέστεραι πρὸς τὸ Ὄθωμανικὸν Κράτος, ἢ μᾶλλον εἶπεν συνέχονται μετ' αὐτοῦ καὶ δύνανται μᾶλλον πρὸς αὐτὸ ἐπικίνδυνον νὰ καταστῶσι.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καθίσταται πρόδηλον ὅτι ἡ οὐδετερότης τῶν Ἰονίων Νήσων ἐστὶ μέτρον πάντῃ ἀνωφελές διὰ τὴν Εὐρώπην, ἐνῷ ἀπεναντίας καθίσταται ἐπιβλαβέστατον διὰ τὴν Ἑλλάδα, ἐπὶ δ' ἀποβαίνει ἐκ τῆς φύσεως καὶ ἀπραγματοποίητον. Ἀφ' ἐτέρου διὰ τῆς διατηρήσεως τοῦ ἐπαχθιστάτου τούτου ὅρου ἔνωσις ὡς ἡ Ἀγγλία, ἡ Εὐρώπη, ἡ Ἑλλάς καὶ αἱ Ἰόνιοι Νῆσοι τὴν ἐννόησιν καὶ τὴν ἐννοοῦσι δὲν γίνεταί.

Ἡ οὐδετερότης καὶ τινες ἄλλοι ὅροι τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος Συθέκης θεωροῦσι τὸ Ἰόνιον Κράτος ὡς μένον εἰς ἣν εὐρίσκετο κατάστασιν ἀκέραιον, ἀδιαμέλιστον καὶ μόνον μεταβάλλον Πριστατὴν ἡγεμόνα. Ἐνῶσις λοιπὸν διὰ τῆς οὐδετερότητος δὲν πραγματοποιεῖται. Ἡ δὲ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀδυνατεῖ νὰ διοικήσῃ τὰς Νήσους ταύτας, διότι ἡ οὐδετερότης καὶ αἱ ὑπ' αὐτῆς ἐπιβαλλόμεναι ὑποχρεώσεις θέλουσι τὴν δεσμεύει ἀενάως εἰς τὰς διοικητικὰς αὐτῆς ἐνεργείας καὶ θέλουσι τὴν ὑποχρεοῖ νὰ εὐρίσκηται ὡς πρὸς τοῦτο εἰς διηνεκεῖς συνεννοήσεις

καὶ συζητή-εις μετὰ τῶν Μεγάλων ἀν-άμεων, ὅπερ καὶ τὴν ἐθνικὴν φιλοτιμίαν θέλει προσβάλλει, καὶ τὴν ἐθνικὴν κυριαρχίαν ἐφ' ἑνὸς μέρους τοῦ Βασιλείου θέλει καθιστᾶ ἀμφίβολον, καὶ πολλάκις θέλει ἐμβάλλει εἰς δυσχαρείας τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν. Δὲν εἶναι ἀπίθανον νὰ εὕρηθῃ αὕτη εἰς τὸ μέλλον εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ πέμψῃ εἰς τινὰς τῶν Ἰονίων Νήσων, πρὸς ἀποκατάστασιν ἢ πρὸς διατήρησιν τῆς τάξεως, δυνάμεις στρατιωτικὰς ἢ ναυτικὰς ἀνωτέρας τῶν εἰς ὁμαλὴν κατὰστασιν ἀπαιτουμένων. Δὲν εἶναι δὲ ὡσπύ-τως ἀπίθανον, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, μία ἢ πλείονες τῶν Μεγάλων δυνάμεων νὰ διαμυρσθητήσωσι αὐτῇ τὸ δι-καίωμα τῆς τοιαύτης ἐπαυξήσεως. Ἐρωτῶμεν ἤδη, εἶναι δυνατόν νὰ διοικηθῶσι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον αἱ Ἰό-νιοι Νῆ-οι, καὶ δύναται ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ν' ἀναλάβῃ τῆς τοιαύτης διοικήσεως τὴν εὐθύνην;

Εἶπομεν ἀνωτέρω ὅτι καὶ τινες ἄλλοι ὅροι τῆς Συνθήκης, ἐκτὸς τοῦ τῆς οὐδετερότητος, θεωροῦσι τὸ Ἰόνιον Κράτος ὡς μένον καὶ εἰς τὸ μέλλον ἀκέραιον οἶναι αὐτόνομον ὡς ἦν μέχρι τῆς σήμερον.

Τὸ ἄρθρον 4 ὁρίζει ὅτι ὡς πρὸς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτιλίαν, αἱ Ἰόνιοι νῆσοι θέλουσι διάκεισθαι, ἀπέναντι τῶν ἄλλων δυνάμεων, εἰς τὴν αὐτὴν κατὰστασιν ὡς καὶ μέχρι τοῦδε. Θέλουσι δηλαδὴ ἰσχύει αἱ μεταξὺ τῶν ἀνωτέρω δυνάμεων καὶ τοῦ Ἰονίου Κράτους Συνθήκαι· πρὸς δὲ ὅτι τὰ ξένα πλοῖα καὶ τὸ ξένον ἐμπόριον ἐν τοῖς Ἰονίοις λιμένσι, ὡς καὶ τὸ ἐμπόριον καὶ τὰ πλοῖα τῶν Ἰονίων νήσων εἰς τοὺς ξένους λιμένας, θέλουσιν ἐξακολουθήσει ἀπολαύοντα ἀμοιβαίως τῶν αὐτῶν πλεονεκτημάτων ὡς καὶ μέχρι τοῦδε. Ἡ διάταξις αὕτη συν-τείνει ὡσπύτως εἰς τὸ νὰ διακρίνῃ τὰς δύο χώρας ἑσσεὶ ὡς μὴ οὕσας ἐνωμένας. Τὸ περίεργον δ' ὅτι τείνει εἰς τὸ νὰ καθιερωθῇ καὶ τὴς διακρίσεις ἀνέφικτος ἀφ' ἑαυτῆς λέγει ὅτι τὸ ἐμπόριον καὶ τὰ πλοῖα τῶν Ἰονίων νήσων θέλουσιν ἀπολαύει εἰς ξένους λιμένας τῶν αὐτῶν πλεονεκτημάτων ὡς καὶ μέχρι τοῦδε, ἐνῷ μετὰ τὴν ἐνωσιν οὔτε Ἰόνιος σημαία θίβει ὑπάρχει, οὔτε ἐμπόριον Ἰονικόν, οὔτε πλοῖα Ἰονικά. Οἱ κάτοικοι πάντες τῶν Ἰονίων νήσων θέλουν ἀποκαλεῖσθαι Ἕλληνας, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου κάτοικοι, καὶ ἡ σημαία τῶν Ἰονίων ἔσται ἡ Ἑλληνικὴ, καὶ τὰ πλοῖα δὲν θέλουν εἶ-θαι πλέον Ἰονικά, ἀλλὰ Ἑλληνικά. Πῶς λοιπὸν δύνανται νὰ διακριθῶσι τοῦ λοιποῦ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ὅτε νῦν κάτοικοι τῆς Ἑπτανήσου καὶ τὰ πλοῖα αὐτῶν; Ἐἰ δὲ περίεργον εἶναι ὅτι τὸ αὐτὸ ἄρθρον προσπαθεῖ νὰ διατηρήσῃ εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτιλίαν τῶν Ἰονίων ἐν Ἑλλάδι τὰ αὐτὰ ὡς καὶ πρότερον πλεονεκτήμα-α ὡσανεὶ ἐμελλον αἱ δύο χώραι νὰ ὦσι κεχωρισμέ-ναι καὶ νὰ μὴ ἀποτελῶσι μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἐπικράτειαν.

Εὰν διὰ τῆς διατάξεως ταύτης οἱ Ἰόνιοι ἐμελλον ν' ἀπολαύσωσιν ἐν Ἑλλάδι πλεονεκτημάτων ὧν δὲν ἀπο-λαύουσιν οἱ λοιποὶ Ἕλληνας, θὰ καθιερούτο δι' αὐτῆς προνομιοῦχος τὰξις πολιτῶν, τοῦθ' ὅπερ ἀντίκειται εἰς τὸ πνεῦμα τῆς νομοθεσίας ἡμῶν. Ἀλλὰ δὲν θὰ ἦναι τοιοῦτον τὸ ἀποτέλεσμα τῆς εἰρημένης διατάξεως. Εὰν ἦτο δυνατόν νὰ ἐφαρμοσθῇ αὕτη κατὰ γράμμα, ἤθελε συμβῇ ὅπως τὸ ἐναντίον, καθότι οἱ κάτοικοι τῶν Ἰονίων νήσων, ἀφομοιούμενοι καὶ συγχωνευόμενοι μετὰ τῶν Ἑλλήνων, θέλουσιν ἀπολαύει αὐτοδικαίως πλεονεκτημά-των πολλῶν ὧν δὲν ἀπῆλθον πρότερον.

Τὸ ἄρθρον 5 περιέχει ὡσαύτως διατάξεις ὅπως περιττὰς μὴ συντι-ούσας εἰς ἄλλο τι εἰμὴ εἰς τὸ νὰ προσ-βληθῇ ἡ ἐθνικὴ ἡμῶν φιλοτιμία. Ἄν ἐπρόκειτο νὰ ἐνωθῇ μετὰ τῆς Ἑλλάδος χώρα ἐτερόδοξος ἢ θέλομεν ἐνοήσει τὴν σημασίαν τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ῥηθέντος ἁρθρου. Ἀλλ' ἡ Ἑπτανήσος ἐστὶ κράτος ὁμόδοξον ἀνα-τολικόν, ὡς καὶ ἡ Ἑλλάς, καὶ ἐπομένως οὐδένα διατρέχει κίνδυνον καταπίσεως ἢ ταπεινώσεως ἢ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία. Εἰς τὰ πολιτεύματα ὅλα τῆς Ἑλλάδος ἡ Ἑλληνικὴ θρησκεία κηρύττεται ὡς ἡ ἐπικρατούσα. Πῶς ἦτο λοιπὸν δυνατόν νὰ ὑποθεθῇ ὅτι ἡ ἀρχὴ αὕτη, ἥτις ἀνέκαθεν ἐπ' κριτεῖ περ' ἡμῶν, θέλει παραγνωρισθῇ ὡς πρὸς τὰς Ἰονίους νήσους ἐν τῷ ἰσὺ πολιτεύματι ὅπερ θέλει συνταχθῇ τῇ συμπραξί καὶ τῶν πληρεξουσίων τῆς Ἑπτανήσου;

Ἡ ἀρχὴ τῆς ἀνεξίθρησκείας ἐπικρατεῖ ἐπίσης ἐν Ἑλλάδι ἐπὶ βάσεων εὐρυτάτων. Οἱ Ἑλληνικοὶ νό-μοι διακρύπτουσι πάντῃ ἐλευθέραν τὴν ἐξάσκησιν τῆς λατρείας, οὐ μόνον τῶν χριστιανικῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν μὴ χριστιανικῶν θρησκειῶν, εἰς τὸν ὅσον ὥστε δύναται τις νὰ εἴπῃ ἄ-εν ὑπερβολῆς, ὅτι εἰς οὐδένα τόπον ὑπάρχει μεγαλητέρα ἀνεξίθρησκεία ὡς ἐν Ἑλλάδι· πρὸς τί λοιπὸν διατάξεις εἰδικῇ ἐν τῇ Συνθήκῃ ἐξισραλί-ζουσα τοιαύτην ὡς πρὸς τὰς Ἰονίους Νήσους;

Ἐξ ὅλων τούτων συνάγεται, ὅτι κατὰ τὴν γνώμην τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως οὐ μόνον ἡ μετὰ τῶν πέ-τε δυνάμεων συνομολογηθεῖσα Συνθήκη ἐπαχθῆς δι' ἡμᾶς καθίσταται διὰ τῶν ὁρῶν τῆς οὐδετερότητος καὶ τῆς κατε-δαφίσεως τῶν φρουρίων, οὐ μόνον ἡ ἐφαρμογὴ τῶν δύο τούτων μέτρων ἀποκρούει τὴν ἐντελὴ ἐνωσιν καὶ συγ-χώνευσιν τῶν δύο λαῶν, καθὰ προτίενται αἱ Μεγαλαὶ δυνάμεις καὶ ἡ τε Ἑλλάς καὶ ἡ Ἑπτανήσος ἀπ' ἀρ-χῆς ἐνόησαν, ἀλλὰ καὶ αἱ διατάξεις αὐτῆς ἐν τοῖς ἁρθροῖς 4 καὶ 5 δίδουσι χώραν εἰς σφοδρὰς ἀντιρρήσεις.

Ὅθεν ὁ πληρεξούσιος τῆς Ἑλλάδος, διετάχθη νὰ παραστήσῃ τοῖς πληρεξουσίοις τῶν τριῶν Εὐριγυτιδῶν δυνάμεων τοὺς ἀνωτέρω ἐκτιθεμένους λόγους, ὧν ἕνεκα ἡ Ἑλλάς καὶ αἱ Ἰόνιοι Νῆσοι ἀδυνατοῦσι νὰ

συνομολογήσῃσι Συνθήκην ὑπὸ τοὺς ὅρους, οὓς περιέχει ἡ ὑπὸ τῶν πέντε Δυνάμεων διαπραχθεῖσα. Ὁ εἰρημένος πληρεξούσιος προσεκληθὴς νὰ προσπαθῇ νὰ πείσῃ αὐτοὺς νὰ παραιτήσῃσι μὲν πᾶσαν ἰδέαν περὶ πραγματοποίησεως τῆς οὐδετερότητος καὶ τῆς κατεδαφίσεως τῶν φρουρίων, νὰ ἐξαλείψωσι δ' ἐκ τῆς μετὰ τῆς Ἑλλάδος Συνθήκης τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 4 καὶ 5 τῆς ὑπὸ τῶν πέντε Δυνάμεων συναφθείσης καθὸ περιττὰς, προσβαλλούσας ἀνεὺ ἀνάγκης τὴν ἐθνικὴν φιλοτιμίαν, καὶ δυναμένας, κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῶν, νὰ δώσωσι χώρον εἰς μεγίστην σύγχυσιν. Οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν Ἰόνιοι πεπεισμένοι περὶ τῶν εὐμενῶν τῶν Κυβερτηδῶν Δυνάμεων ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους διατίσεως, ὧν πολλάκις ἐλάβον δείγματα, προσδοκῶσι μετὰ πιποισθήσεως ὅτι δὲν θέλουσιν ἐπιμένει εἰς μέτρα ἀποκαθιστῶντα τὴν ἑνωσιν ἀπραγματοποίητον καὶ δυνάμενα νὰ ἔχωσι δυσάριστον ἐπὶ ῥόην ἐπὶ τῆς νέας τῶν πραγμάτων τάξεως, ἣν ἡ Ἑλλάς, μετὰ σκληρὰς δοκιμασίας, ἱδρυσεν εὐτ' ἑαυτῇ.

28.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγιάννην.

ἘΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τῇ 4/16 Δεκεμβρίου 1863.

Ἐν τῇ συνεντεύξει ἣν ἐλάβον σήμερον μετὰ τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ ἐν τῷ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείῳ, τῷ ἔχρησα νὰ μοὶ ἀνακοινώσῃ τὸ σχέδιον τῆς μετὰ τῶν τριῶν Δυνάμεων καὶ τῆς Ἑλλάδος συνθήκης ὅπερ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν εἶχε διαβιβάσει εἰς τοὺς Πρέσβεις Γαλλίας, Ῥωσσίας καὶ Αὐστρίας. Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ μοὶ ἀπήντησεν ὅτι τὸ σχέδιον τοῦτο δὲν ἦτον ὁριστικόν, οὐδ' ἠδύνατο νὰ ᾔναι τοιοῦτον καὶ νὰ κοινοποιηθῇ ἐπισήμως τῇ Ἑλληνικῇ Κυβερτήσει πρὶν ἢ ἡ Ἀγγλία συνανοηθῇ μετὰ τῶν ὑπογραψασῶν τὴν Συνθήκην τῆς 2/14 Νοεμβρίου Δυνάμεων. Παρετήρησα αὐτῷ ὅτι δὲν ἐχέτουν νὰ μοὶ κοινοποιηθῇ ἐπισήμως ἀπεναντίας, ἤλπιζα ὅτι πρὶν ἢ μοὶ κοινοποιηθῇ ὑπὸ τὸν ὀνωτέρω χαρακτῆρα, θὰ ὀρίστατο τὰς μεταβολὰς ἀνεὺ τῶν ὑποίων ἀδύνατος καθίστατο πᾶσα μεθ' ἡμῶν συνεννόησις ἡνόουν μόνον νὰ μοὶ δοθῇ ἀντίγραφον αὐτοῦ ὅπως ἀνεπισήμως ἵνα ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις γινώσκῃ ἀκριβῶς περὶ τίνος πρόκειται. Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ εὔρε πολλὰς δυσκολίας ὡς πρὸς τοῦτο, μοὶ εἶπε δὲ ὅτι, ἐπειδὴ αἱ ἄλλαι Δυνάμεις εἰσέτι δὲν ἐξέφρασθησαν περὶ τοῦ εἰρημένου σχεδίου, πιθανὸν ἀπέβαινεν, συνεπεί τῶν παρατηρήσεων αὐτῶν, νὰ ἐπενεχθῶσι τροποποιήσεις, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, προπάντων ἐὰν αἱ τροποποιήσεις ἦσαν πρὸς βλάβην τῆς Ἑλλάδος, οὐδόλως ᾔθελεν εἶσθαι εὐπρεπὲς νὰ γινώσκωμεν ὅτι αὕτη ἢ ἐκείνη ἡ ἀπόφασις ἐλήφθη κατόπιν, διότι οὕτω τὰ παράπονα ἡμῶν θὰ ἐπιπτον κατ' ἐκείνου ὅστις προεκάλεσε τὰς τροποποιήσεις. Ἀλλ' ἐπὶ τῇ ῥητῇ ὑποσχίσει ἣν ἔδωκα αὐτῷ, ὅτι τὸ ῥηθὲν σχέδιον δὲν θέλει δημοσιευθῇ ἐν Ἀθήναις, ἐλάβον παρὰ τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ ἀντίγραφον αὐτοῦ εἰς ὃ τὸ περιθώριον διέταξε τὸν ὀρυτυργὸν νὰ γράψῃ ὅτι μοὶ ἐδίδετο ἐμπιστευτικῶς.

Διατίθεζων ὑμῖν τὸ ἀντίγραφον τοῦτο, σὰς παρακαλῶ, νὰ λάβητε πρόνοιαν ἵνα ἡ πρὸς τὸν Λόρδον Ῥώσσελ ὑπόσχεσίς μου τηρηθῇ πιστῶς.

Μεθ' ὅσα ὁ Λόρδος Ῥώσσελ μοὶ εἶχεν εἰπεῖ προηγουμένως, καὶ ἐξ ἄλλων πηγῶν ἐγίνωσκον ὅτι περιελαμβάνετο ἐν τῷ σχεδίῳ ἡ διάταξις τῆς οὐδετερότητος, παραλειφθέντος μόνον τοῦ παραγράφου ὡς πρὸς τὸν περιορισμὸν τῶν Ἑλληνικῶν δυνάμεων ἐν ταῖς νήσοις. Ὅθεν παρετήρησα αὐτῷ ὅτι, καί τοι ἡ παράλειψις αὕτη ἦτο πραγματικῶς σπουδαία, δὲν ἔρχει ὁμως πρὸς καθυστάσιν τῶν πνευμάτων, ὅτι δὲ ὁλόκληρος ὁ περὶ οὐδετερότητος ὅρος ἔπρεπε νὰ ἐξαλειφθῇ.

Εἶπον αὐτῷ παρατήρησίν τινα ἣν μοὶ εἶχε κάμει ὁ Πρέσβης τῆς Πρωσίας, ὅτι δηλ. ἡ οὐδετερότης τῆς Κερκύρας ἦτο ἀναπόφευκτος διὰ τὴν Αὐστρίαν ἵνα δοθῇ αὐτῇ τὸ δικαίωμα νὰ προσβάλῃ ἰδίαις δυνάμεσι καὶ τῇ ἄρῳγῃ τῶν συμμάχων τῆς πᾶσαν Δύναμιν, καὶ ἰδίως τὴν Ἰταλίαν, ἐὰν τυχὸν κατελάβανεν τὴν Κέρκυραν. Ἐπειδὴ οὗτος εἶναι, προσέθηκα, ὁ μόνος εὐλογηφανὴς λόγος δι' ἡ Αὐστρία δύναται νὰ προτάξῃ ἵνα ἐξηγήσῃ τὴν περὶ οὐδετερότητος ἐπιμονὴν αὐτῆς, νομίζω ὅτι ἀνεῦρον τρόπον ὅπως ἐξέλθωμεν τῆς παρουσιαζομένης δυσχερείας. Δυνάμεθα ν' ἀντικαταστήσωμεν τὸν ὅρον τῆς οὐδετερότητος διὰ δικτάξεως ἀπαγορευούσης τὴν εἰς χεῖρας τρίτου μετάσσειν τῶν φρουρίων Κερκύρας, εἴτε δυνάμει παραχωρήσεως ἐκ μέρους τῆς Ἑλλάδος, εἴτε διὰ καταλήψεως δικαίαι. Εἰ καὶ αἱ ὀδηγίαι ἡμῶν τῆς 1/13 Νοεμβρίου μοὶ ἐπέτρεπον νὰ προβῶ εἰς τὴν προκειμένην διαδῆλωσιν, προτιμότερον ἐθεώρησα νὰ ὑποβάλω τὴν ἰδέαν ταύτην ὡς ὅπως ἰδικὴν μου ἐξέφρασα ὁμως τῷ Λόρδῳ Ῥώσσελ τὴν πεποιθήσιν ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις θέλει τὴν παραδεχθῇ. Ὁ Λόρδος ἐφάνη

ἐκτιμῶν τὴν ἰδέαν τούτην, ἀλλὰ σκεφθεὶς ὀλίγον μοι εἶπεν ὅτι δὲν ἐπίστευε νὰ γίγῃ δεκτὴ ὑπὸ τῆς Αὐστρίας. Τὸν παρεκάλεσα νὰ συζητήσῃ τῇ εἰρκμένῃ Δυνάμει τὴν προκείμενὴν λύσιν, ἀλλὰ μοι ἀπεκρίθη ὅτι οὐδαμῶς ἤλπιζε νὰ εὐχαριστηθῇ εἰς αὐτὴν ἡ Αὐστρία.

Ἀναχωρήσας ἀπὸ τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ, ἐλθὼν κατὰ πρῶτον γνῶσιν τοῦ σχεδίου τῆς Συνθήκης. Ἐνεῖα τοῦτου δὲ, ἐν τῇ μετὰ τῆς Αὐτοῦ ἔξελχότητος συνεντεύξει μου, οἱ παρατηρήσεις μου εἶχον περιορισθῇ μόνον ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς οὐδετερότητος. Ἐὰν εἶχον τότε γνῶσιν τοῦ καίμενου τοῦ ῥηθέντος σχεδίου, οὐδόλως ἤθελον παραλείψει νὰ παρατηρήσω τῷ Λόρδῳ Ῥώσσελ ὅτι τὸ ἄρθρον τὸ ἀφορῶν τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτιλίαν οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον ἀνταπεκρίνετο εἰς ὅ,τι μοι εἶχεν εἰπεῖ περὶ τῆς ἀποφάσεώς του ν' ἀφίσῃ εἰς τὰς περὶ ὧν ὁ λόγος ὑποχρεώσεις τὸν πρόσκαιρον αὐτῶν χαρακτῆρα, ἀλλ' ἐκ τῆς τελευταίας παραγράφου τοῦ ἁρθρου, ὁ χαρακτὴρ οὗτος δὲν ἐξάγεται. Ἐν τῷ μνησθέντι σχεδίῳ ὑπάρχουσιν ὡσαύτως διατάξεις ὅπως νάει, μὴ ἐμπι-
ρευόμεναι δηλαδὴ οὔτε ἐν τῇ Συνθήκῃ τῆς 14 Νοεμβρίου, οὔτε ἐν ταῖς προτάσεσι τῆς Ἰονίου Βουλῆς.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

29.

(Μετάφρασις.)

ΣΧΕΔΙΟΝ ΣΥΝΘΗΚΗΣ

Δοθὲν ἐμπιστευτικῶς τῷ Κυρίῳ Τρικούπῃ τὴν 16 Δεκεμβρίου 1863 ν.

12 Δεκεμβρίου 1863 ν.

Ἀφοῦ ἡ μὲν Α. Μ. ἡ Βασιλισσὴ τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ ἱρλανδίας ἐδήλωσεν εἰς τὴν Βουλὴν τῆς Ἡνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων Νήσων ὅτι, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς ἐνώσεως τῶν εἰρημένων νήσων μετὰ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, ἦν ἐτοιμὴ νὰ ἐγκαταλίπῃ τὴν προστασίαν τῶν νήσων τούτων αἰ-
τινὶς ἐνεπιστεύθησαν Αὐτῇ, διὰ τῆς μεταξὺ τῶν αὐτῶν τῆς Μεγάλης Βρετανίας, τῆς Αὐστρίας, τῆς Πρωσίας καὶ τῆς Ῥωσσίας, κατὰ τὴν 5 Νοεμβρίου 1815 ἐν Παρισίοις διαπραχθείσης Συνθήκης, ἐὰν ἡ ἄρσις τῆς προστα-
σίας καὶ ἡ ἔνωσις συνῇδον πρὸς τὴν θέλαιν τῆς Ἰονίου Ἐπικρατείας, ἡ δὲ βουλὴ τῆς Ἰονίου Βουλῆ, δι' ὁμοφώνου ψηφίσματος τῆς 7/19 Ὀκτωβρίου 1863, ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν ταύτην, ἡ μὲν Αὐτῆς Βρετ. Μεγαλειότης, διὰ τοῦ 1 ἁρθρου τῆς κατὰ τὴν 14 Νοεμβρίου 1863 ν. συναφθείσης Συνθήκης μεταξὺ Αὐτῆς, τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας, τοῦ Αὐτοκράτορος τῶν Γάλλων, τοῦ Βασιλέως τῆς Πρωσίας καὶ τοῦ Αὐτοκράτορος Πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν, συνωμολόγησε τὸ καθ' ἑαυτὴν νὰ ἐγκαταλίπῃ τὴν εἰρημένην προστασίαν ὑπὸ τινος ὅρου ἐν τῇ μνησθείσῃ Συνθήκῃ διαλαμβανόμενους· αἱ δὲ Α. Α. Μ. Μ. ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας, ὁ Αὐτοκράτωρ τῶν Γάλλων, ὁ Βασιλεὺς τῆς Πρωσίας καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ Πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν συνεφώνησαν, διὰ τοῦ αὐτοῦ ἁρθρου, νὰ παρα-
δεχθῶσιν ὑπὸ τοῖς αὐτοῖς ὅροις τὴν παραίτησιν τῆς προστασίας καὶ ἀπὸ κινήσιν μετὰ τῆς Αὐτῆς Μεγαλειό-
τητος ν' ἀναγνωρίσωσι τὴν ἐνωσιν τῶν εἰρημένων νήσων μετὰ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος· πρὸς δὲ ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότης, διὰ τοῦ πέμπτου ἁρθρου τῆς ἐν Λονδίνῳ, κατὰ τὴν 13 Ἰουλίου 1863 ὑπογραφείσης Συνθήκης, συνεφώνησε μετὰ τῶν Α. Α. Μ. Μ. τοῦ Αὐτοκράτορος τῶν Γάλλων καὶ τοῦ Αὐτοκράτορος Πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν, ὅτι αἱ Ἰόνιοι Νῆσοι, ἐὰν ὡς προέβλεπε τὸ ἄρθρον 4 τῆς αὐτῆς Συνθήκης, ἦνουν μετὰ τῆς Ἑλλάδος, θὰ συμ-
περιλαμβανόντο, ἀμὰ ἡ ἐνωσις αὕτη ἀπειλεῖτο, ἐν τῇ δοθείσῃ ἐγγυήσει εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Βασίλειον ὑπὸ τῶν Αὐτῶν τῆς Μεγάλης Βρετανίας, τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ῥωσσίας δυνάμει τῆς ἐν Λονδίνῳ συμβάσεως τῆς 7 Μαΐου 1832.

Ὅθεν νῦν πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τῆς Συνθήκης τῆς 13 Ἰουλίου 1863, ὡς καὶ τῆς διατάξεως τοῦ 6 ἁρθρου τῆς Συνθήκης τῆς 14 Νοεμβρίου 1863 καθ' ἣν αἱ αὐλαὶ τῆς Μεγάλης Βρετανίας, τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ῥωσσίας ὡς Δυνάμεις ἐγγυήτραι ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, ἐπιφυλάττονται νὰ συνάψωσι Συνθήκην μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ὡς πρὸς τὰς συμφωνίας αἱ ἡ ἔνωσις τῶν Ἰονίων νήσων μετὰ τῆς Ἑλλάδος δύναται νὰ καταστήσῃ ἀναγκαίαν, αἱ μνησθείσαι Αὐτῶν Μεγαλειότητες ἀπεφάσισαν νὰ ἐλθωσιν εἰς διαπραγ-
ματεύσεις μετὰ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς πραγματοποιήσεως τῶν ἀνω εἰ-
ρημένων διατάξεων.

Επειδή δὲ ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ἐξέφρασε τὴν προθυμίαν τοῦ νὰ διαπραγματευθῇ Συνθήκην πρὸς τὸν ἀνωτέρω σκοπὸν, αἱ εἰρημέναι Α. Α. Μ. Μ. διώρισαν ὡς Πληρεξουσίου των, ἤτοι :

Ἄρθρον 1.

Ἡ Α. Μ. ἡ Βασίλισσα τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ Ἰρλανδίας ἐπιθυμοῦσα νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῆς Ἡνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων Νήσων ἐκφραθεῖσαν θέλησιν περὶ ἐνώσεως τῶν Νήσων τούτων μετὰ τῆς Ἑλλάδος, συνήνεσε, πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐνώσεως ταύτης καὶ ἐπὶ τοῖς ὅροις τοῖς παρακατιὸν ὀριζομένοις, νὰ ἀρῇ τὴν προστασίαν Αὐτῆς τὴν ἐπὶ τῶν Νήσων Κερκύρας, Κιφαλληνίας, Ζακύνθου, Λευκάδος, Ἰθάκης, Κυθήρων καὶ Πάξων καὶ τῶν περικοπημάτων αὐτῶν, αἵτινες διὰ τῆς ἐν Παρισίοις ὑπογραφείσης Συνθήκης τῇ 5 Νοεμβρίου 1815, ὑπὸ τῶν Πληρεξουσίων τῆς Μεγάλης Βρετανίας, τῆς Αὐστρίας, τῆς Πρωσίας καὶ τῆς Ῥωσίας, ἀπερασίσθη ν' ἀποτελέσωσιν ἐν ἐλεύθερον καὶ ἀνεξάρτητον Κράτος ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ἡνωμένη Πολιτεία τῶν Ἰονίων Νήσων» καὶ ἐτέθησαν ὑπὸ τῆς ἄμεσος καὶ ἀποκλειστικῆς προστασίας τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλείου τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ Ἰρλανδίας, καὶ τῶν κληρονόμων καὶ διαδόχων Αὐτοῦ.

Τούτων οὕτως ἐχόντων ἡ Α. Βρετανικὴ Μεγαλειότης, ἡ Α. Μ. ὁ Αὐτοκράτωρ τῶν Γάλλων καὶ ἡ Α. Μ. ὁ Αὐτοκράτωρ Πασῶν τῶν Ῥωσιῶν, ὡς συνομογράψαντες τὴν Σύμβασιν τῆς 7 Μαΐου 1832, ἀναγνωρίζουσι τὴν ἐνωσιν ταύτην καὶ προσέτι συνομολογοῦσιν ἀλλήλοις ὅτι ἡ Ἑλλὰς, ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν διαγραφομένων ὑπὸ τῆς συναρθείσης ἐν Κωνσταντινουπόλει τὴν 21 Ἰουλίου 1832 συμβάσεως, μεταξὺ τῶν Αὐλῶν τῆς Μεγάλης Βρετανίας, τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ῥωσίας, ἀφ' ἐνός, καὶ τῆς Ὀθωμανικῆς Πύλης ἀφ' ἑτέρου, καὶ μετὰ τῆς προσθήκης τῶν Ἰονίων Νήσων, ἀναγνωρισθήσεται ὡς ἀποτελοῦσα, ὑπὸ τὸ σκήπτρον τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλείου Γεωργίου τοῦ Α' καὶ ὑπὸ τὴν ἐγγύκλειον τῶν εἰρημένων τριῶν Αὐλῶν, ἐν Κράτις Μοναρχικὸν ἀνεξάρτητον καὶ Συναγματικόν.

Ἄρθρον 2.

Αἱ Α. Α. Μ. Μ. ἡ Βασίλισσα τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ Ἰρλανδίας, ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας, ὁ Αὐτοκράτωρ τῶν Γάλλων, ὁ Βασιλεὺς τῆς Πρωσίας καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ Πασῶν τῶν Ῥωσιῶν συναποφασίσαντες διὰ τοῦ 2ου ἁρθροῦ τῆς Συνθήκης τῆς ὑπογραφείσης ἐν Λονδίνῳ τὴν 14 Νοεμβρίου 1863 ὅτι αἱ Ἰόνιοι Νῆσοι, μετὰ τὴν ἐνωσιν αὐτῶν μετὰ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, θέλουσιν ἀπολαύει τῶν πλεονεκτημάτων διηνεκοῦς οὐδετερότητος, συνεφώνησαν προσέτι νὰ σεβασθῶσι τὸ καθ' ἑαυτοὺς ἰδίως τὴν ἀρχὴν τῆς οὐδετερότητος ταύτης.

Ἡ δὲ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων, ἔχων ὑπ' ὄψιν τὴν οὕτω συνομολογηθεῖσαν ἀσφάλειν κατὰ πάσης ξένης ἐπιθέσεως διὰ τὸ μέρος τοῦ Ἑλλ. Βασιλείου τὸ τέως ἀπαρτίζον τὴν Ἡνωμένην Πολιτείαν τῶν Ἰονίων Νήσων, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ παρασχεῖν ταῖς ξένας Δυνάμεις πλήρη σεβασμῶν κατὰ πάσης διαταρξέως τῆς τῶν ὁμόρων ἐπικρατειῶν εἰρήνης, δυναμένης νὰ προκύβῃ ἐκ τῆς ἐπιγενομένης μεταβολῆς ἐν τῇ πολιτικῇ καταστάσει τῆς Ἰονίου Ἐπικρατείας ὡς ἐκ τῆς ἐνώσεως αὐτῆς μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, ἀναγνωρίζει καὶ ὑπόσχεται νὰ διατηρήσῃ τὴν οὐδετερότητα ταύτην.

Ἄρθρον 3

Ἡ ἐνωσις τῶν Ἰονίων Νήσων μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου οὐδεμίαν θέλει ἐπιφέρει μεταβολὴν εἰς τὰ πλεονεκτήματα τὰ παραχωρηθέντα εἰς τὸ ξένον ἐμπόριον καὶ τὴν ξέναν ναυτιλίαν δυνάμει Συνθηκῶν καὶ συμβάσεων συνομολογηθεισῶν ὑπὸ ξένων δυνάμεων μετὰ τῆς Αὐτῆς Βρετανικῆς Μεγαλειότητος ὡς Προστατίδος τῆς Ἡνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων Νήσων.

Πᾶσαι αἱ ἐκ τῶν εἰρημένων συναλλαγῶν ὡς καὶ ἐκ κανονισμῶν συνδεομένων πρὸς αὐτάς καὶ σήμερον ἐν ἰσχύϊ πηγαζούσαι ὑποχρεώσεις, διατηρηθήσονται καὶ ἀκριβῶς ἐφαρμοσθήσονται, ὡς καὶ μέχρι τοῦ νῦν, συνωδὰ τοῖς τῶν εἰρημένων συμβάσεων ὁρισμοῖς.

Ῥητῶς προσέτι συνομολογεῖται ὅτι τὰ πλοῖα καὶ τὸ ἐμπόριον παντὸς ξένου Κράτους θέλουσιν ἐξακολουθεῖν ν' ἀπολαύωσι ἐν τοῖς Ἰονίοις λιμέσι πανθ' ὅσα πλεονεκτήματα δικαιούνται καὶ νῦν νὰ χαίρωσιν ἐν τοῖς εἰρημένοις λιμέσι ἐφ' ὅσον καὶ τὸ ἐμπόριον καὶ τὰ πλοῖα τῶν εἰρημένων νήσων ἐξακολουθοῦσι ν' ἀπολαύωσιν πάντα τὰ πλεονεκτήματα εἰς ὅσα νῦν δικαιούνται ἀπὸ μέρους τῆς τοιαύτης ξένης Ἐπικρατείας.

Ἄρθρον 4.

Ἡ ἐνωσις τῆς Ἡνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων Νήσων μετὰ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος οὐδαμῶς θέλει παραβιάσει τὰς καθιερωμένας ἀρχὰς ὑπὸ τῆς ἐπικρατούσης Νομοθεσίας τῶν εἰρημένων νήσων ὡς πρὸς τὴν ἐλευθερίαν τῶν λατρεῶν καὶ τὴν ἀνιξίθηρσείαν. Ἐπιμένει τὰ θρησκευτικὰ δικαιώματα καὶ προνόμια τὰ

κανονιζόμενα ἐν τοῖς κεφαλαίοις 1 καὶ 2 τοῦ Συνταγματικοῦ Χάρτου τῆς Ἡνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων Νήσων, καὶ ἰδίως ἡ ἀναγνώρισις τῆς Ὀρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ὡς ἐπικρατοῦσης θρησκείας ἐν ταῖς εἰρημέναις νήσοις, ἡ πλήρης θρησκευτικὴ ἐλευθερία τῆς ἀπολαύει ἡ ὑφισταμένη θρησκεία τῆς Προστάτιδος Δυνάμεως καὶ ἡ ἐντελής ἀνοχὴ ἡ ὑποσχεθεῖσα εἰς τὰ λοιπὰ χριστιανικά θρησκείματα, εἰσονται μετὰ τὴν ἔννοσιν ἐν πλήρει ἰσχύϊ καὶ ἐνεργείᾳ.

Ἡ ἰδιαιτέρα προστασία ἡ ἐγγυηθεῖσα εἰς τὴν Ῥωμαϊκὴν Καθολικὴν Ἐκκλησίαν καθὼς καὶ τὰ πλεονεκτήματα ὧν νῦν ἀπολαύει ἡ Ἐκκλησία αὕτη εἰσονται ἐπίσης ἐν ἰσχύϊ· οἱ δὲ ὑπῆκοοι οἱ ἀνήκοντες εἰς τὴν θρησκείαν ταύτην θ' ἀπολαμβάνωσιν ἐν ταῖς Ἰονίαις Νήσοις τῆς αὐτῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας τῆς ἐγγυηθείσης ὑπὲρ αὐτῶν ἐν Ἑλλάδι διὰ τοῦ πρωτοκόλλου τῆς 3 Φεβρουαρίου 1830.

Ἡ ἀρχὴ τῆς τελείας πολιτικῆς καὶ ἀστυκῆς ἰσότητος τῶν ὑπηκόων τῶν διαφόρων θρησκειῶν, ἣν καθιεροῖ ἐν Ἑλλάδι τὸ αὐτὸ πρωτόκολλον, θέλει ὡσαύτως ἰσχύει καὶ διὰ τὰς Ἰονίους Νήσους.

Ἄρθρον 5.

Ἐπειδὴ ἡ Βουλὴ τῆς Ἡνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων Νήσων ἀπεφάσισε διὰ τῆς πράξεως αὐτῆς τῆς 7/19 Ὀκτωβρίου 1863, ὅτι τὸ ποσὸν δέκα χιλιάδων λιρῶν στερλινῶν κατ' ἔτος θέλει καταβάλλεσθαι εἰς μνησιαίας δόσεις, πρὸς αὐξήσιν τῆς Βασιλικῆς χορηγίας τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, ὅτι δὲ τὸ ποσὸν τοῦτο θέλει ἐπιβαρύνει πρῶτον τὰς Ἰονίους εἰσπράξεις, ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἀπόφασιν ταύτην.

Ἄρθρον 6.

Ἡ Α. Μ. ἡ Βασίλισσα τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ ἱρλανδίας, ἡ Α. Μ. ὁ Αὐτοκράτωρ τῶν Γάλλων καὶ ἡ Α. Μ. ὁ Αὐτοκράτωρ Πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν συμφωνοῦσι νὰ ἐγκαταλίπωσιν ἕκαστος ὑπὲρ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως Γεωργίου τοῦ Α'. τέσσαρας χιλιάδας λιρῶν στερλινῶν κατ' ἔτος ἐκ τοῦ ποσοῦ ὅπερ τὸ Ἑλληνικὸν Ταμεῖον ὑπεχρεώθη ν' ἀποτῇ ἐτησίως ἐκάστῳ Αὐτῶν σύμφωνον πρὸς τὴν διαπραχθεῖσαν ἐν Ἀθήναις συμφωνίαν ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, τῇ συμπράξει καὶ τῶν Ἑλλήνων Βουλῶν, κατὰ μῆνα Ἰούνιον τοῦ 1860.

Ἐννοεῖται δὲ ῥητῶς ὅτι τὰ τρία ταῦτα ποσὰ ἀποτελοῦντα τὴν ὅλικὴν ποσότητα δώδεκα χιλιάδων λιρῶν ἐτησίως, εἰσὶ προωρισμένα ν' ἀποτελέσωσι προῖωπικὴν προικοδότησιν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως Γεωργίου τοῦ Α'. πρὸς ἐπαύξησιν τῆς Βασιλικῆς χορηγίας τῆς ὀριζομένης ὑπὸ τοῦ νόμου τοῦ Κράτους· ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ δὲ ἡ ἀνάδοσις τῆς Α. Μ. εἰς τὸν Ἑλλ. Θρόνον οὐδεμίαν θὰ συνεπιφέρει μεταβολὴν ὡς πρὸς τὰς οἰκονομικὰς ὑποχρεώσεις ἃς ἡ Ἑλλὰς συνωμολόγησε διὰ τοῦ άρθρου 12 τῆς συμβάσεως τῆς 7 Μαΐου 1832 πρὸς τὰς ἐγγυηθείσας τὸ δάνειον Δυνάμεις, οὐδ' ὡς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑποχρεώσεως ἣν ἡ Ἑλλ. Κυβέρνησις ἀνέλαβε κατὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον τοῦ 1860 συνεπιεία παραστάσεως τῶν τριῶν Αὐλῶν.

Ἄρθρον 7.

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ὑπόσχεται ὅτι ἀναδέχεται πάσας τὰς συμφωνίας καὶ πάντα τὰ συμβόλαια ὅσα νομίμως συνῆψεν ἡ Κυβέρνησις τῆς Ἡνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων νήσων περιβεβλημένη τὴν δέουσαν πρὸς τοῦτο ἐξουσίαν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος τῶν νήσων, ἡ ὁ προστάτης Ἡγεμὼν, ἐν ὀνόματι αὐτῶν, εἴτε μετὰ ξένων κυβερνήσεων, μετὰ ἐταιριῶν ἢ ἐταιρικῶν συλλόγων, εἴτε μετὰ ἰδιωτῶν, ἡ δὲ ἀναδοχὴ αὕτη εἶναι τόσῃ πλήρης καὶ τελεία ὡσανεὶ αἱ ὑποχρεώσεις καὶ τὰ συμβόλαια ταῦτα συνωμολογοῦντο ὑπὸ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων ἢ ὑπὸ τῆς Ἑλλ. Κυβερνήσεως. Εἰς τὴν ἀνωτέρω κατηγορίαν ἰδίως ὑπάγονται : τὸ δημόσιον χρέος τῶν Ἰονίων νήσων τὰ προνόμια τῆς Ἰονίου Τραπεζίης, τὰ τῆς Ἀτμοπλοικῆς Ἑταιρίας τῆς γνωστῆς ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἑταιρία τοῦ Αὐστριακοῦ Λόβδ, καὶ τὰ τῆς τοῦ ἀερόφωτος ἐταιρίας τῆς Μελίτης καὶ τῆς Μεσογείου.

Ἄρθρον 8.

Ἐπειδὴ κατὰ διαφόρους καιροὺς ἐχορηγήθησαν συντάξεις εἰς Ἀγγλοὺς ὑπηκόους παρὰ τῆς Ἰονικῆς Κυβερνήσεως νῦν δὲ μέλλουσι νὰ δοθῶσι τοιαῦται συνεπιεία τῶν ἰσχυόντων περὶ συντάξεων κανονισμῶν ἐν ταῖς Ἰονίαις νήσοις· καὶ ἐπειδὴ τὸ ποσὸν τῶν εἰρημένων συντάξεων ἀναβαίνει εἰς λίρας στερλινὰς 7322 1 σελ. 3. δ. ἐνιαυσίως, ὡς ἐμφαίνει ὁ προσαρτώμενος ὑπὸ στοιχ. Α. πίναξ, ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων συνωμολογεῖ ὅτι ἀφοῦ ἀφαιρεθῶσιν αἱ δέκα χιλιάδες λιρῶν κατ' ἔτος, αἱ μνημονεύμεναι ἐν τῷ 5ῳ ἄρθρῳ τῆς παρούσης Συνθήκης, τὸ ἀνωτέρω ποσὸν θέλει ἀποτελεῖ τὴν δευτέραν ὑποχρέωσιν τὴν ἐπιβαρύνουσαν τὰς εἰσπράξεις τοῦ τελωνείου Κερκύρας καὶ τῶν λοιπῶν Ἰονίων νήσων καὶ θέλει καταβάλλεσθαι εἰς ἐξαμηνιαίας δόσεις, εἰς τὸν ἐν Κερκύρᾳ Ἀγγλὸν Πρόξενον, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ διανέμωσιν ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὰ διάφορα πρόσωπα τὰ δικαιούμενα εἰς τὰς ἀνωτέρω συντάξεις.

Καὶ ἐπειδὴ ἀναγκαῖον κατέστη νὰ δοθῶσιν ἀποζημιώσεις εἰς τινὰ ἄλλα πρόσωπα διατελοῦντα νῦν ἐν τῇ

ὕπηρεσίᾳ τῆς Ἰονίου Κυβερνήσεως, ἅτινα θέλουν ἀπολέσει τὰς θέσεις των συνεπείᾳ τῆς μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἐνώσεως τῶν Ἰονίων νήσων, αἱ δὲ ἀποζημιώσεις αὗται ἀναβαίνουν κατ' ἔτος εἰς λίρας στερλίνας 3,271, σελ. 12 ὡς ἐμφαίνει ὁ συνκείμενος ὑπὸ στοιχ. Β. πίναξ, ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων συνημο'ογεί ὅτι τὸ εἰρημένον ποσὸν θέλει ἐπιβαρύνει τὰ εἰσοδήματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου καὶ θέλει καταβάλλεσθαι καθ' ἐξαμηνιαίας δόσεις εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις Ἀγγλον Πρεσβευτὴν πρὸς τὴν σκοπὸν τοῦ νὰ διανέμηται ὑπ' αὐτοῦ εἰς τοὺς ἔχοντας δικαιώματα ἐπὶ τῶν εἰρημένων χορηγιῶν.

Αἱ διάφοροι αὗται συντάξεις καὶ χορηγίαι θ' ἀρχίσωσι νὰ ἐπιβαρύνωσι τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν καὶ θὰ καταστῶσι πληρωτέαι παρ' αὐτῆς μετὰ τὴν παῦσιν καὶ ἐριξῆς τῆς ἐπὶ τῶν Ἰονίων Νήσων Ἀγγλικῆς προστασίας. Ἐπομένως αἱ πρῶται καταβολαὶ γενήσονται εἰς τὸν Ἀγγλον Πρόξενον ἐν Κερκύρᾳ καὶ τὸν Ἀγγλον Πρεσβευτὴν ἐν Ἀθήναις δέκα ἡμέρας πρὸ τῆς 31 Μαρτίου, τῆς 30 Ἰουνίου, τῆς 30 Ἰουλίου ἢ τῆς 31 Ὀκτωβρίου, τῆς ἀμέσως τυχόν παρεπομένης μετὰ τὴν ἀρσιν τῆς ἐν ταῖς Νήσοις Ἀγγλικῆς ἐξουσίας. Ἐριξῆς δὲ αἱ πληρωμαὶ θέλουσι γίνεσθαι δέκα ἡμέρας πρὸ τῆς λήξεως ἐκάστης ἐπομένης ἐξαμηνίας.

Ἐπειδὴ δὲ διάφοροι ἰδιό-οι ὑπῆκοι λαμβάνουσι συντάξεις χορηγηθείσας αὐτοῖς δι' ὑπηρεσίας ὑπὸ τὴν Ἰόνιον Κυβέρνησιν, ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ἀναδέχεται ἵνα τὰ δικαιώματα αὐτῶν ἐπὶ τῶν εἰρημένων συντάξεων ὧσιν ἀλύμαντα καὶ ἵνα ἐξακολουθῶσιν οὗτοι δεόντως νὰ λαμβάνωσιν αὐτάς. Ὁ ἐν Ἀθήναις Ἀγγλος Πρέσβυς, ἀφοῦ λίθῃ κατάλογον τῶν τοιούτων συντάξεων παρὰ τοῦ Λόρδου Μεγάλου Ἀρμοστοῦ τῆς Αὐτῆς Βρετανικῆς Μεγαλειότητος, θέλει παραδῶσι αὐτὸν εἰς τὸν Ἰπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ οὐδεὶς ἰόνιος ὑπῆκοος θὰ δύναται νὰ ἔχῃ τινα ἀπαίτησιν παρὰ τῆς Α. Ἑλλ. Μ. λόγῳ συντάξεως διδομένης νῦν αὐτῷ, ἐκτὸς ἐὰν ἡ σύνταξις αὕτη περιλαμβάνεται ἐν τῷ φηθέντι καταλόγῳ.

ΠΙΝΑΞ ὑπὸ στοιχ. Α'.

Πρόσωπα δικαιούμενα εἰς συντάξεις ἐκ τῶν δημοσίων εἰσπράξεων τῶν Ἰονίων Νήσων.

Ὅνομα.	Ποσό.	
	Λ.	Σ. Διν.
Baker, Ἑρρίκος Henry	554.	3. 2.
Barr, E. F.	500.	0. 0.
Blain, Οὐίλλιαμ	710.	0. 0.
Boyd, A. F.	416.	0. 0.
Cologan, J. B.	135.	0. 0.
Colthurst, Λοχαγὸς	97.	10. 0.
Falcona, Ἰάκωβος	115.	6. 8.
Fraser, Σίρ J.	510.	0. 0.
Gisborne, T. J.	382.	10. 0.
Hunter, Ἰάκωβος	66.	13. 4.
Hunter, Ἰωάννης	200.	0. 0.
Kirkpatrick, Ἰωάννης	732.	10. 0.
Lawrence, Λοχαγὸς	150.	0. 0.
Marchis, Ἰωάννης	39.	10. 0.
Peas, Θωμᾶς	30.	0. 0.
Raquenean, Λοχαγὸς	351.	12. 3.
Reid, Λοχαγὸς	191.	12. 6.
Reid, Σίρ Ἰάκωβος	710.	0. 0.
Reynolds, W. L.	238.	6. 8.
Stenhouse, Ροβέρτος	190.	13. 4.
Stevens, G. A.	29.	5. 0.
Stevens, Γεώργιος	135.	0. 0.
Stevens, Ριχάρδος	158.	13. 4.
Thompson, Ἰπολοχαγὸς	16.	5. 0.
Wilson, J.	24.	0. 0.
Woodhouse, Ἰάκωβος	637.	10. 0.

Λίρ Στερλ. 7,322. 1. 3.

ΠΙΝΑΞ Β'.

Πρόσωπα ὧν αἱ ἀποζημιώσεις λόγω ἀπωλείας θέσεως εἰσὶ πληρωτέαι παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν ἐν Ἀθήναις Ἀγγλον Πρόσβον.

Ὄνομα.	Ποσό ν.		
	Λ.	Σ.	Δ.ν.
Baker D ^r . B.	199.	6.	8.
Coccatto, Στέλιος	25.	0.	0.
Colquhoun, Sir P.	576.	13.	4.
Debiasi, Venerando	12.	2.	8.
Debiasi, Βιγκέντιος	13.	13.	0.
Dendin, Σταμάτιος	9.	2.	0.
Deverell, Ούλλιαμ	66.	13.	4.
D'Everton, Baron	283.	6.	8.
Farrest, Λοχαγός	60.	0.	0.
Guiffre, Dom	23.	8.	0.
Greenwood, Ιάκωβος	16.	13.	4.
Lanc, Cecil	166.	13.	4.
Lazzaro, Σπυρίδων	11.	14.	0.
Minari, Βασίλειος	12.	2.	8.
Murray, Λοχαγός	150.	0.	0.
Montauini, Λοχαγός	37.	10.	0.
Ongaro, Αλέξερτος	18.	15.	0.
Paoli, Ruggieri de	12.	2.	0.
Permis, Φερδινάνδος	13.	13.	0.
Qunisland, Ιάκωβος	60.	0.	0.
Sargent, Σίρ Κάρολος	576.	13.	4.
Sella, Salvatore	12.	2.	8.
Stegni, Ιωσήφ	13.	13.	0.
Torrini, Ματθαῖος	75.	0.	0.
Wodehouse, Συνταγματάρχης Bonordle B.	250.	0.	0.
Wolf, Sir H. D.	576.	13.	4.
Λίρ. Στερλ.	3,272.	12.	0.

(Τὸ ποσὸν τῶν δύο Πινάκων δύναται κατὰ τι νὰ τροποποιηθῇ, συνεπεὶα πληρωτέων ἀποσταλειαῶν ἤδη ἐκ Κερκύρας· ἀλλ' ἐὰν τυχὸν ἐτέλθῃ τροποποιήσεις τις δὲν δύναται αὕτη νὰ μεταβάλῃ τὸ ὅλιν ποσὸν τῶν δύο Πινάκων πλεονέκτον τῶν 200 λιρῶν.)

ΣΗΜ. ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΟΣ. Οἱ Πίνakes A. B. δὲν εἶναι ἐντελῶς ἀκριβεῖς.

Ἄρθρον 9.

Αἱ πολιτικαὶ ἀρχαὶ καὶ αἱ Στρατιωτικαὶ δυνάμεις τῆς Α. Βριτ. Μεγαλειότητος θέλουσιν ἀποχωρήσει τῆς ἑνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων Νήσων τρεῖς μῆνας, ἢ καὶ ταχύτερον εἰ δυνατόν, μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τῆς παρούσης Συνθήκης.

Ἄρθρον 10.

Ἡ παρούσα Συνθήκη ἐπικυρωθήτεται, αἱ δὲ ἐπικυρώσεις ἀνταλλαχθήσονται ἐν Λονδίνῳ ἐντὸς ἐξ ἐβδομάδων, ἢ καὶ ταχύτερον, εἰ δυνατόν.

Πρὸς πίστωσιν κτλ.

Πρὸς τὸν Κ. Χ. Τρικούπην, εἰς Λονδίνον.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 13/25 Δεκεμβρίου 1863

Χθὲς τὸ ἐσπέρας ἐλάβομεν τὰς ὑμετέρας ἀναφορὰς περὶ τοῦ ζητήματος τῆς Ἑπτανήσου καὶ διεξιζόμεν μετ' ἐπιτασίας τὰ ἐν αὐταῖς περιεχόμενα.

Καιρὸν δὲν ἔχομεν σήμερον ἵνα σᾶς γνωστοποιήσωμεν παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν διαφόρων διατάξεων τοῦ Ἀγγλιστὶ συνταγμένου σχεδίου, ὅπερ μᾶς ἐστειλάτε, ἐνῷ ἄλλως τε οὐδ' εἰς μετάφρασιν ἐτι τὸ σχέδιον τοῦτο ὑπεβλήθη. Θέλομεν πράξει τοῦτο κατόπιν ἂν θεωρηθῇ ἀνγκαῖον.

Ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν ἔχομέν τι νὰ σᾶς κοινοποιήσωμεν, καθόσον οὐδεμία περίστασις ἐπαρουσιάσθη μὴ προβλεπομένη ἀπὸ τὰς ὁδηγίας ὑμῶν καὶ τὰ κατόπιν αὐτῶν σταλέντα ὑμῖν ἡμέτερα ἔγγραφα.

Ὁ Ὑπουργός,

Η. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Πρὸς τὸν Κύριον Χ. Τρικούπην, εἰς Λονδίνον.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 19/31 Δεκεμβρίου 1863.

Σᾶς διαβιζόμεν ὥδε ἐν ἀντιγράφῳ, ἐπιστολῇ, ἣν πρὸ μικροῦ ἐλάβομεν παρὰ τοῦ ἐν Κερκύρᾳ Γενικοῦ Προξένου τῆς Ἑλλάδος, ἀναγγέλλοντος ἡμῖν διὰ ἐνῷ προπαρασκευαί σπουδαῖαι ἐνεργεῖται ἐν Κερκύρᾳ πρὸς ἐκκένωσιν τοῦ τόπου. ἡ Ἀγγλικὴ προστασία προϋτίθετο νὰ προβῇ μετ' ὀλίγον εἰς τὸν ἀρτοπλισμὸν τῶν φρουρίων, ἰδίως δὲ τοῦ Βίδου, καὶ εἰς τὴν καθαίρεσιν τῶν ἐπ' αὐτοῦ ἐπάλξεων.

Ἡ εἰδησις αὕτη μᾶς ἐξέπληξε λίαν δυσχερῶς, καθότι ποτὲ δὲν ἐπιτεύομεν ὅτι ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις ἤθελε προβῇ εἰς τὴν πραγματοποιήσιν τῆς κατεδάφισις τῶν φρουρίων, ἔστω δὲ καὶ μόνος τῆς ἀφαιρέσεως τῶν ἐπάλξεων, ἐφ' ὅσον ἴστανται ἐκκρεμεῖς αἱ περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ὅρων τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου ἀρξάμεναι ἤδη διαπραγματεύσεις.

Ἠλπίζομεν ὅτι ἡ παράστασις τῶν λόγων, ἔνεκα τῶν ὁποίων θεωροῦμεν ἡμεῖς τὴν κατεδάφισιν τῶν ἐν Κερκύρᾳ φρουρίων οὐ μόνον ὡς προβάλλουσαν τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν φιλοτιμίαν, ἀλλὰ καὶ ὡς ὅλως περιττὴν καὶ ἀχρηστον εἰς τὴν Εὐρώπῃ, ἡλπίζομεν, λέγω, ὅτι αἱ παραστάσεις τῶν λόγων τούτων ἤθελον πείσει τὰς Δυνάμεις, καὶ ἰδίως τὴν Μεγάλην Βρετανίαν, ὡς πρὸς τοῦτο, καὶ τὰς ἀποτρέψῃ τῆς πραγματοποιήσεως ἐνὸς μέτρου τοσοῦτον διὰ τὴν Ἑλλάδα ἀλγεινοῦ.

Δυστυχῶς φαίνεται ὅτι σκοπὸς ὑπάρχει νὰ τελέσῃ τὸ ἔργον τῆς κατεδάφισις ἢ καὶ τῆς ἀφαιρέσεως τῶν ἐπάλξεων πρὶν ἢ ἀρχίσωσι καὶ αἱ ἐπὶ τοῦ σχεδίου τῆς μεταξὺ τῶν τριῶν Δυνάμεων καὶ τῆς Ἑλλάδος διαπραγματεύσεις, καὶ πρὶν ἢ ἐτι μᾶς κοινοποιηθῇ τὸ σχέδιον αὐτὸ νὰ παρουσιασθῇ τὸ τῶν φρουρίων ἔργον ὡς τετελεσμένον. Κατανοεῖτε βεβαίως πότον σοβαρὸν καθίσταται τοῦτο δι' ἡμᾶς, καὶ πόσον ἐνδιαφερόμεθα εἰς τὸ νὰ προληφθῇ πᾶσα ἀρχὴ πραγματοποιήσεως τῶν ὅρων τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου ὡς πρὸς τὰ φρούρια. Σᾶς παραγγέλλομεν ἐπομένως νὰ καταβάλῃτε καὶ αὐτὴς πᾶσαν ἐφικτὴν προσπάθειαν ὅπως ἐκδοθῶσιν, εἰ δυνατόν, ἀμέσως ὑπὸ τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως διαταγαὶ σαφεῖς καὶ ὁριστικαί, ὅπως ἀνασταλῇ πᾶν ἔργον ἐν Κερκύρᾳ ἀφορῶν εἴτε κατεδάφισιν φρουρίου οἰουδὴποτε, εἴτε ἀφαιρέσιν ἐπάλξεων. Ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις ἄλλως τε ἐπεφύλαξεν εἰς ἐκυτὴν τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ μὴ προβῇ εἰς κατεδάφισις ἢ καθαίρεται, ἢ κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῇ.

Πρέπει νὰ παραστήσῃτε δεόντως εἰς τὸν Κόμητα Ρώσσελ ὅτι οἰουδὴποτε μέτρον ἂν θεωρῇ ὡς πρὸς τὰ φρούρια κατὰλληλον, οἰουδὴποτε τρόπον ἐφαρμογῆς τῶν ὅρων τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου ἂν ἀπεράσισεν ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις ὡς πρὸς τὰ φρούρια τῆς Κερκύρας, καὶ δίκαιον καὶ εὐλογον καὶ σύμφωνον πρὸς τοὺς κα-

νόνας τῆς ἀδροφοροσύνης, οἷτινες πρέπει πάντοτε νὰ ἐπικρατῶσιν εἰς τὰς διεθνεῖς σχέσεις, ὅποτεν μάλιστα πρόκειται περὶ τοσοῦτον σοβαροῦ ἀντικειμένου, εἶναι, τὸ νὰ μᾶς κοινοποιήσῃ ἡ εἰρημένη Κυβέρνησις προηγουμένως τὸν τρόπον τοῦτον, καὶ τὸ ὅποσον ἀπεφάσισε νὰ παραδεχθῇ σχέδιον, καὶ ν' ἀκούσῃ τὰς παρατηρήσεις ἡμῶν.

Ἀναμένομεν, καὶ ἀναμένομεν τοῦτο τοσοῦτον μάλλον ἐκ μέρους τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως, καθόσον καὶ ἡμεῖς μὲν παρεστήσαμεν ἤδη αὐτῇ πόσον ἀδικον καὶ καθ' ὅλα ὀλίθριον διὰ τὴν Ἑλλάδα καθίσταται οἰονδήποτε μέτρον κατεδαφίσεως ἢ ἐξασθενίσσεως τῶν φρουρίων, καὶ οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν Ἴόνιοι κατέδειξαν ὅποια εἶχον καὶ ἔχουσιν ἐπὶ τῶν φρουρίων τούτων δικαιώματα.

Ὁ Ὑπουργός,
Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

32.

(Συνημμένον τῷ ὑπ' ἀριθ. 31.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΚΕΡΚΥΡΑ, τὴν 16/28 Δεκεμβρίου 1863.

Σπεύδω νὰ φέρω εἰς γνῶσιν ὑμῶν ὅτι ὁ Στρατηγὸς ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἐν ταῖς Νήσοις Ἀγγλικῶν δυνάμεων ἔλαβεν ἐκ Λονδίνου διαταγὴν ν' ἀρχίσῃ τὰς ἀναγκαίας διὰ τὸν ἀφοπλισμὸν τοῦ Βίδου καὶ τὴν μέλλουσαν αὐτοῦ ἀποτείχισιν (démantèlement) ἐργασίας.

Μανθάνω ὅτι ἀπὸ πρώτης τὸ Μηχανικὸν ἤρξατο προπαρασκευάζον σιδηρὰν ὁδὸν χρησιμεύουσάν εἰς τὴν μεταβίβασιν τῶν τηλεβόλων εἰς τὴν παραλίαν ἐνθεν πρόκειται νὰ ἐπιβιβασθῶσιν.

Ἐξῆλθεν ὡσαύτως διαταγὴ νὰ ᾔναι ἔτοιμοι οἱ στρατιωτικοὶ κατάδικοι ἵνα μετενεχθῶσιν εἰς Μελίτην, διὰ φορτηγοῦ πλοίου, μέλλοντος ἐντός ὀλίγου ν' ἀφίχθῃ ἐνταῦθα ἵνα παραλάβῃ μέρος τοῦ ἐν Βίδῳ ὕλικου. Ταυτοχρόνως τὰ συντάγματα τῆς γραμμῆς Α' καὶ Β' προσεκλήθησαν νὰ προετοιμασθῶσιν ἵνα μεταβιβασθῶσι τὸ ἐν εἰς Μελίτην καὶ τὸ ἕτερον εἰς Γιβραλτάρ. Ἀλλὰ καθὼς μοι εἶπεν ὁ Συνταγματάρχης Elmhirst, ἡ ἀναχώρησις αὕτη δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν πρὸ τοῦ τέλους Φεβρουαρίου.

Τὰς προπαρασκευαστικὰς τῆς ἐκκενώσεως τῶν Νήσων ἐργασίας λίαν εὐχαρίστως ἀποδέχεται τὸ κοινόν, ὅπερ ἐμψυχωθὲν κατὰ τι ἀπὸ τὰς εἰδήσεις δι' ὧν δίδεται ἐλπίς τροποποιήσεώς τινος τῶν διατάξεων τῆς ἀφορώσης τὴν κατεδάφισιν τῶν φρουρίων καὶ τὴν οὐδετερότητα Σιθίκης, συνεκέντρωσεν ὅλας αὐτοῦ τὰς ἐπιθυμίας εἰς τὴν ὅσον ἐνεστί τάχιον ἀποχώρισιν τῆς Προστασίας καὶ τὴν ἐγκαθίδρυσιν τῆς νέας τῶν πραγμάτων ιάξεως ὑπὸ τὴν ἐθνικὴν σημαίαν.

Ὁ Γενικὸς Πρόξενος,
Ν. ΒΙΤΑΛΗΣ.

33.

Πρὸς τὸν Κύριον Χ. Τρικούπην, εἰς Λονδίνον.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 19/31 Δεκεμβρίου 1863.

Ἐν τινι συνδιαλέξει ἣν ἔλαβον κατ' αὐτὰς μετὰ τοῦ Κυρίου Σκάρλετ, ὁ Πρέσβυς οὗτος μοι ἀνέφερεν ὅτι ὁ Κόμης Ρώσσελ τῷ παρήγγειλε νὰ ἐρωτήσῃ τὸν τε Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ ἄλλα πολιτικὰ τῆς Ἑλλάδος πρόσωπα, ἂν προτιμῶμεν νὰ κηρυχθῇ ὁλόκληρον τὸ Ἑλληνικὸν Βασίλειον, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν Ἰονίων νήσων, εἰς κατὰστασιν οὐδετερότητος ἀπέναντι τῶν ξένων, ὡς διατελεῖ σήμερον τὸ Βέλγιον, ἢ νὰ περιηριθῇ ἡ τοιαύτη οὐδετερότης εἰς τὴν Κέρκυραν καὶ τὰ περὶ αὐτὴν μέρη. Ἀπέκρουσεν ἀμέσως καὶ ἀδι-

στάκτως τὴν ἐξουδετέρωσιν ὁλοκλήρου τοῦ Βασιλείου καὶ παρέστηκα τῷ Κ. Πρέσβει ὅτι τὸ τοιοῦτον ᾔθελεν ἐν πάσῃ περιστάσει, ἀποκρούσει τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος μετ' ἀγανακτήσεως, καθότι ἡ τοιαύτη οὐδετερότης θεωρεῖται παρ' ἡμῖν ὡς πολιτικὸς θάνατος, τὸν ὁποῖον πώποτε βεβαίως δὲν ἠθέλομεν δεχθῆ. Τῷ προσέθηκα δὲ ὅτι ἠθέλομεν προτιμήσει βεβαίως ἀπειράκις τὴν ἐξουδετέρωσιν μόνης τῆς Κερκύρας ἀπέναντι τῶν ξένων ἂν ἡ Εὐρώπῃ μείνῃ ὡς πρὸς τοῦτο ἀμετάτρεπτος, ἐκλέγοντες μεταξὺ δύο κακῶν προκειμένων τὸ μὴ χεῖρον. Ἄλλως τε καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν τὸ πρῶτον συνήλθον καὶ συνεσκέφθησαν αἱ μεγάλαι Δυνάμεις περὶ τῆς ἀναγνωρίσεως καὶ παγιώσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, τὸ ζήτημα τῆς οὐδετερότητος διὰ τὴν Ἑλλάδα παρουσιάσθη, καὶ θεωρηθὲν ἀσύμφορον, ἀπεκρούσθη ἀμέσως καὶ ὁμοφώνως.

Ἐθεώρησα ἀναγκαῖον νὰ σᾶς εἰδοποιήσω περὶ τούτου, ἵνα ἀμέσως γνωστοποιήσητε τῷ τε Κόμῃτι Ῥώσσει καὶ τοῖς λοιποῖς Πληρεξουσίοις τῶν δύο ἄλλων Δυνάμεων, ὅτι δὲν πρέπει μηδὲ καὶ νὰ προτείνωσι τὸν ὅρον τῆς γινικῆς τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος ἐξουδετερώσεως, καθότι ἀδύνατον ἀπολύτως καθίσταται τὸ νὰ ληφθῇ καὶ ὑπ' ὄψιν τοιοῦτος ὅρος.

Ὁ Ὑπουργός,

Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

34.

Πρὸς τὸν Κύριον Χ. Τρικούπην. Εἰς Λονδίνον.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 20 Δεκεμβρίου (1 Ἰανουαρίου) 1863.

Καὶ τοι μὴ ὄντος ὁριστικοῦ τοῦ σχεδίου συνθήκης, ὅπερ διὰ τοῦ τελευταίου ἀτμοπλοίου μᾶς ὑπεστάτε, μηδὲ κοινοποιηθέντος ἐτι ἡμῖν ἐπιστήμως, θεωροῦμεν οὐχ ἥττον ἐπ' ἀνάγκης νὰ γνωστοποιήσωμεν ὑμῖν τὰς δεούσας ἐπ' αὐτοῦ παρατηρήσεις, ὅπως ἦσθε εἰς θέσιν ν' ἀντικρούσητε τινὰς σπουδαίας αὐτοῦ διατάξεις, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν αὗται συμπεριληφθῶσιν ἐν τῷ ὁριστικῷ σχεδίῳ, ὅπερ ἤθελον σᾶς κοινοποιήσῃ οἱ πληρεξούσιοι τῶν τριῶν Μεγάλων Δυνάμεων.

ἠθέλομεν παραδεχθῆ ὁλόκληρον τὸ προοίμιον τοῦ σχεδίου, ἂν δὲν ἐγίνετο ἐναὐτῷ μνεία τῶν ὅρων τῆς συνθήκης τῆς 2/14 Νομβρίου. Ἐπειδὴ τοὺς ὅρους αὐτοὺς ἀπεκρούσαμεν ἀπολύτως καὶ δὲν δυνάμεθα παντάπασιν νὰ συμφωνήσωμεν εἰς ἄλλους ἢ τοὺς ἐν τῇ Συνθήκῃ τῇ συνάρθρωσιν μεταξὺ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν τριῶν εὐεργετῶν Δυνάμεων ὁρισθησομένων, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ παραδεχθῶμεν τὸ προοίμιον ὡς ἔχει εἰμὴ ἂν ἐξαλειφθῇ ἐντελῶς ἡ φράσις « ὑπὸ τινος ὁρους ἐν τῇ μνησθείσῃ συνθήκῃ διαλαμβανομένους » καὶ παρακατιὸν ἢ ἐτέρᾳ φράσει « ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους. »

Ἐπὶ τοῦ 1ου ἄρθρου οὐδεμίαν ἔχομεν παρατήρησιν.

Τὸ 2ον ἄρθρον δὲν δυνάμεθα παντάπασιν νὰ παραδεχθῶμεν ὡς ἔχει ἐν τῷ σχεδίῳ διὰ τοὺς ἰσχυροὺς λόγους τοὺς ἐν ταῖς ὁδηγίαις ὑμῶν περιεχομένους. Ὁφείλετε ἐπομένως νὰ τὸ ἀποκρούσητε ὅλαις δυνάμει, ἐκτός ἂν συνταχθῇ, ὡς εἶναι πιθανόν, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ὀρίζεται σαφῶς, ὅτι ἡ οὐδετερότης ἰσχύει ἀπέναντι τῶν ξένων Δυνάμεων καὶ οὐχὶ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ περιορίζεται εἰς μόνην τὴν νῆσον τῆς Κερκύρας. Ἐν τῇ αὐτῇ περιπτώσει δὲν πρέπει ν' ἀποφανθῇτε ὅτι ὁ τοιοῦτος ὅρος γίνεται παρ' ἡμῶν παραδεκτός, ἀλλὰ θέλετε συγκατατεθῆ εἰς τὸ νὰ καταχωρισθῇ ἐν τῷ 2ῳ ἄρθρῳ τοῦ σχεδίου.

Αἱ δύο πρῶται παράγραφοι τοῦ τρίτου ἄρθρου ἔχουσι καλῶς, ὑπὸ τὸν ὅρον μόνον τοῦ νὰ προστεθῇ ῥητῶς ὅτι αἱ μεταξὺ τῶν Ἰονίων νήσων καὶ τῶν ξένων Δυνάμεων ὑπάρχουσαι τυχόν συμβάσεις καὶ συνθήκαι θέλουσιν ἰσχύει καὶ εἰς τὸ μέλλον, ἐφ' ὅσον χρόνον ὀρίζουσιν αἱ ἐν αὐταῖς μνημονευόμεναι προθεσμίαι τῆς διαρκείας αὐτῶν.

Τὴν τρίτην ὅμως παράγραφον θέλετε ἀποκρούσει διὰ τῶν ἐν ταῖς ὁδηγίαις ὑμῶν ἀναφερομένων λόγων, ἀποδεικνύοντες τὸ ὅπως ἀνωφελὲς τῶν ἐν αὐτῇ διατάξεων.

Ἐπίσης περιττὸν εἶναι, ἐφ' καὶ προσβλεπτικὸν καθίσταται πρὸς τὴν Ἑλλάδα, τὸ νὰ διετηρηθῶσιν αἱ διατάξεις τοῦ 4 ἄρθρου δι' οὗς λόγους σᾶς ἐθέσαμεν ἥδη. Τὸ ἄρθρον τοῦτο δύναται νὰ περιορισθῇ εἰς τὸ πρῶτον μέρος τῆς πρώτης παραγράφου, ἔχον οὕτως: « Ἡ ἔνωσις τῆς Ἡνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων Νήσων μετὰ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος οὐδαμῶς θέλει παραβιάζει τὰς καθιερωμένας ἀρχὰς ὑπὸ τῆς ἐπικρατοῦσης νο-

» μορθείας τῶν εἰρημένων νήσῳ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐλευθερίαν τῶν λατρειῶν καὶ τὴν ἀνεξίτηλότητα. »

Νὰ τροποποιηθῇ δὲ ἡ δευτέρα παράγραφος ὡς ἀκολούθως :

« Οἱ εἰς τὴν Ῥωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν ἀνήκοντες θίλουσιν ἀπολαύει ἐν ταῖς Ἰονίαις Νήσοις τῆς αὐτῆς θ. κακου-
» τικῆς ἐλευθερίας τῆς ἐγγυηθείσης ὑπὲρ αὐτῶν ἐν Ἑλλάδι διὰ τοῦ πρωτοκόλλου τῆς 3 Φεβρουαρίου 1830. »

Ἡ τρίτη παράγραφος ἂν καὶ περιττὴ δύναται νὰ μείνῃ ὁλόκληρος.

Τὸ ἀρθρ. 5 πρέπει νὰ λείψῃ ἐντελῶς. Ἡ πράξις τῆς Ἰονίου Βουλῆς ἀρκεῖ ἵνα ἐξασφαλίσῃ τὴν κατὰ δέκα χιλιάδας λίρας αὐξήσιν τῆς Βασιλικῆς ἐπιχορηγήσεως· δὲν ἀρμύζει δὲ ποσῶς νὰ ὀρίζηται ἐν Συνθήκῃ ὅτι καὶ αἱ Ἰόνιοι Νῆσοι θίλουσι μετὰ τῆς ἐθνικῆς ταύτης δαπάνης. Αἱ Ἰόνιοι Νῆσοι καὶ τὸ ἐνεστώδες Βασίλειον τῆς Ἑλλάδος ἐνούμενα θίλουσιν ἀποτελεῖ ἐν καὶ ἀδιάσπαστον Κράτος ἔχον κοινὰ καὶ τὰ πλεονεκτήματα καὶ τὰς δαπάνας. Μετὰ τὴν ἔνωσιν δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ εἰς τὰς Ἰονίους Νήσους ἴδιον δευτέρου ταμεῖον. Ἐν ταμεῖον ἔσεται κοινὸν δι' ἀμφοτέρας τὰς χώρας. Ἐπομένως μετὰ τὴν ἔνωσιν μία νομοθετικὴ πράξις θέλει ἐπαυξήσει τὴν ἀνακτορικὴν ἐπιχορήγησιν εἰς ποσὸν ἴσον τῶν δέκα χιλιάδων λιρῶν καὶ οὕτως εκπληροῦται νομίμως καὶ καταλλήλως ἡ ὑπὸ τῆς Βρετανικῆς Κυβερνήσεως ἀπ' ἀρχῆς ἐμφραθεῖσα περὶ τοῦτου ἰδέα· τότε δὲ μόνον δύναται νὰ μείνῃ τὸ ἀρθρον τοῦτο ἐν τῇ Συνθήκῃ, ἂν ἐπιμένουν, ὅπου τὴν ῥητὴν ἤθελεν ἐν αὐτῷ προστεθῇ, ὡς ἐπέζηγας, ὅτι ἀνωτέρω ἐξεθέσαμεν, ἥτοι ἡ ἐξῆς ὡς ἐγγίστα παράγραφος. α' Ἐπομένως ἀμέσως » μετὰ τὴν ἔνωσιν νομοθετικὴ ἐν Ἑλλάδι πράξις θέλει προσθέσει εἰς τὴν ἤδη νομοθετηθεῖσαν ὑπὸ τῆς Συν-
» λεύσεως ἀνακτορικὴν ἐπιχορήγησιν τὸ ποσὸν τῶν δέκα χιλιάδων λιρῶν εἰς βάρος τοῦ ταμεῖου τοῦ Βασι-
» λείου τῆς Ἑλλάδος. »

Ἐπὶ τοῦ 8ου ἀρθρου οὐδεμίαν ἔχομεν παρατήρησιν.

Ἐπὶ τοῦ 7ου μίαν μόνον παρατήρησιν ἐπιφέρομεν. Ἐπιθυμοῦμεν καὶ ἐνταῦθα νὰ προσεθῇ ὅτι τὰ συμβόλαια, αἱ ὑποχρεώσεις κλπ. τοῦ Ἰονίου Κράτους θίλουσιν ἰσχύει καὶ τοῦ λοιποῦ ἐφ' ὅσον χρόνον ὀρίζουσιν αἱ ἐν αὐ-
ταῖς προθεσμίαι.

Παραδεχόμεθα πληρέστατα τὴν ἀρχὴν τοῦ 8ου ἀρθρου καθόσον ἀφορᾷ τὰς συντάξεις. Ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ πα-
ραδεχθῶμεν τὸ ἀρθρον ὡς ἔχει ἐν τῷ σχεδίῳ, καθότι κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν δύναται νὰ γεννηθῶσιν οὐ μικραὶ
δυσχερεῖαι. Τὸ ἀρθρον ἐπομένως πρέπει νὰ συνταχθῇ εἰς τρόπον ὥστε νὰ συμφωνῇται ἀπλῶς ἢ ὑπὸ τῆς Ἑλ-
λάδος ἀναγνώσει· ὅλων τῶν ὑπὸ τῆς Ἰονικῆς Κυβερνήσεως δοθεῖσων μέχρι τοῦδε συντάξεων κατὰ τοὺς ἐν τῷ
Ἰονικῷ Κράτει ἰσχύοντας νόμους.

Ἡ ἐπομένη σύνταξις ἐστὶ καθ' ἡμᾶς ἀρκούσα.

« Ἄπανται αἱ μέχρι τοῦδε ὑπὸ τῆς Ἰονικῆς Κυβερνήσεως κατὰ τοὺς ἐν τῷ Ἰονίῳ Κράτει ἰσχύοντες νόμους
» ἐχορηγηθεῖσαι εἴτε εἰς Ἀγγλοὺς, εἴτε εἰς Ἰονίους συντάξεις μένουσιν εἰς βάρος τῆς Ἑλλάδος, αὐταὶ δὲ θέλουν
» πληρῶναι, ἀρ' ἢς ἡμέρας πραγματοποιηθῇ ἡ ἔνωσις, ὅπως ἐγίνετο καὶ ἐν Ἑπτανήσῳ. »

Τὴν περὶ ἀποζημιώσεως ἀτόρων, στερεθησομένων ἕνεκα τῆς ἐνώσεως τῶν μισθῶν, οὗς λαμβάνουσι μέχρι
τοῦδε, ἀρχὴν δὲν δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν ὡς μὴ στρεβλωμένην ἐπὶ τοῦ δικαίου.

Αἱ θέσεις τῆς ὑπηρεσίας δὲν εἶναι ἰσόβιοι καὶ ἐπομένως δὲν εἶναι οὔτε δίκαιον, οὔτε ὀρθόν ν' ἀποζημιωθῇ τις
κατέχων τοιαύτην θέσιν, διότι ἡ ἰεὶς παύει ὑπάρχουσα μετὰ τὴν ἔνωσιν, διὰ τὸν λόγον τοῦ ὅτι καὶ ἀνεῖ τοῦ
γεγονότος τῆς ἐνώσεως ἡ Ἰονικὴ Κυβέρνησις ἔδυνατο νὰ παύσῃ αὐτὸν χωρὶς νὰ ὑποχρεωθῇ εἰς τὴν ἀπόδοσιν
ἀποζημιώσεως. Ὀφείλετε ἐπομένως ν' ἀποκρούσῃτε τὸ ἀρθρον ὡς ἔχει ἐν τῷ σχεδίῳ, ὡς καὶ τοὺς προσκρημένους
αὐτῷ πίνακας καὶ νὰ προσπαθήσῃτε ν' ἀντικατασταθῇ διὰ τῆς ἡμετέρας συντάξεως ἥτις ἐστὶ καὶ λογικωτέρα
καὶ δικαιότερα. Θέλετε δὲ παραστήσει εἰς τὴν Ἀγγλικὴν Κυβέρνησιν εὐφήμως καὶ ἐπιτεθείως ὅτι ἀδυνατοῦμεν
ἀπολύτως νὰ παραδεχθῶμεν τὴν σύνταξιν τοῦ καίμενου τοῦ 8ου ἀρθρου ὡς ἔχει ἐν τῷ περὶ οὗ ὁ λόγος σχεδίῳ.

Βεβαίως δὲν πρόκειται ἤδη νὰ συζητήσῃτε μετὰ τῶν Πληρεξουσίων τῶν τριῶν Δυνάμεων ἐπὶ τοῦ ῥηθέντος
σχεδίου, καθόσον τοῦτο δὲν εἶναι ὀριστικόν. Ἐνῷ ἄλλως τε εἰς λεπτομερῇ συζήτησιν δὲν δύνασθε νὰ ἐλθῃτε
εἰμὴ ἀφοῦ ὑποβλήθῃ εἰς τὴν Ἑλλήν. Κυβέρνησιν τὸ ὀριστικόν σχέδιον καὶ λάβῃτε παρ' ἡμῶν ἐπὶ τῶν διαφόρων
αὐτοῦ διατάξεων τὰς δεούσας ὁδηγίας. Τὰς ἀνωτέρω παρατηρήσεις ἐθεωρήσαμεν ἀναγκαῖον νὰ σὲς κοινοποιή-
σωμεν ἥδη ἐπὶ τῷ μόνῳ σκυπῷ τοῦ νὰ προσπαθήσῃτε νὰ τροποποιηθῇ κατ' αὐτὰς τὸ σχέδιον, εἰ δυνατόν,
πρὶν ἢ σὲς κοινοποιηθῇ ὡς ὀριστικόν.

Ἐν τούτοις καλὸν εἶναι νὰ παρατηρήσῃτε εἰς τοὺς Κυρίους Πρέσβεις τῶν Εὐεργετίδων Δυνάμεων, ὅτι ἡ ἐπὶ
πολὺ ἐτι παράτασις τῆς λύσεως τοῦ προκειμένου ζητήματος δύναται ν' ἀποβῇ πρὸξενος πολλῶν δυσαρίστων
ἀποτελεσμάτων, καθότι ἡ μὲν ἐν Ἑπτανήσῳ ἐπικρατοῦσα ἤδη ταραχὴ καὶ ἀνησυχία τῶν πνευμάτων θέλει
ἐπαυξήσει ἐτι πλέον, ἐν δὲ τῇ Ἑλλάδι ἡ ἀνυπομονησία τοῦ τε κοινοῦ καὶ τῆς ἐθνικῆς Συνλεύσεως δύναται
νὰ γεννηθῇ εἰς τὴν Β. Κυβέρνησιν ὅχι μικρὰς δυσχερείας.

Ἡ Κυβέρνησις τοῦ Βασιλέως πέποιθε βεβαίως ὅτι ἡ φωνὴ αὐτῆς ὑπὲρ τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν συμφερόντων τοῦ Ἑλλ. ἔθνους θέλει εὖρε ἤχῳ εἰς τὰς ἀκοὰς τῶν Μεγάλων Δυνάμεων καὶ ὅτι ἐπὶ τέλους ἡ λύσις τοῦ ζητήματος ἔσται σύμφωνος πρὸς τε τὸ δίκαιον καὶ τὰς εὐχὰς ἡμῶν. Οὐχ' ἤττον ὁμως ἡ βραδύτης καθιστᾷ παρατεταμένη, καὶ θέλει ἔτι μᾶλλον καταστήσει τὴν διὰ πολλοὺς λόγους δύσκολον αὐτῆς θέσιν ἔτι μᾶλλον δυσχερῆ, διὸ καὶ ἐπιθυμεῖ τὴν σύντομον αὐτῆς ἀποπεράτωσιν.

Ὁ Ὑπουργός,

Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

35.

Πρὸς τὸν Κύριον Χ. Τρικούπην, εἰς Λονδῖνον.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 19/31 Δεκεμβρίου 1863.

Ἐπειδὴ δὲν ἠδυνήθημεν νὰ ἐνοήσωμεν καλῶς τὴν διάταξιν τοῦ 8ου ἄρθρου τοῦ σχεδίου τῆς Συνθήκης δι' ἣς ὀρίζεται ὅτι θέλει πληρώσει ἡ Ἑλλάς κοσὸν τινῶν χιλιάδων λιρῶν στερλινῶν εἰς τοὺς ὡς ἐκ τῆς ἐνώσεως τῆς Ἑπτανήσου μετὰ τῆς Ἑλλάδος μέλλοντας ν' ἀπωλέσωσιν τὰς ἐν Ἑπτανήσῳ θέσεις τῶν Ἄγγλων ὑπαλλήλων, ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἐξετάσῃτε ἐπιτηδείως καὶ μᾶς γνωστοποιήσῃτε ἂν αἱ ἐν τῷ δευτέρῳ πίνακι τοῦ ρηθέντος ἄρθρου σημειούμεναι ποσότητες ἐφ' ἧς μόνον προτείνονται νὰ πληρωθῶσιν ἢ ἰσοβίως εἰς ἓνα ἕκαστον.

Ὁ Ὑπουργός,

Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

36.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγιάννην

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, τῇ 8/20 Δεκεμβρίου 1863.

Διεβίβασα ὑμῖν ἐμπιστευτικῶς, διὰ τοῦ τελευταίου Ταχυδρομείου, ἀντίτυπον τοῦ σχεδίου τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῶν τριῶν Δυνάμεων Συνθήκης συνταχθέντος ἐν τῷ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείῳ, καὶ μέλλοντος νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βάσις τῶν μετὰ τῶν Δυνάμεων διαπραγματεύσεων.

Ἀναγνοὺς τὸ σχέδιον τοῦτο ἐσπευσα νὰ μεταβῶ σήμερον εἰς Pembroke Lodge ἵνα μεταδώσω τῷ Δόρδῳ Ῥώσσελ τινὰς παρατηρήσεις, ἃς ἡ ἀνάγνωσις αὐτοῦ μοι ἐπέβαλε.

Εἶπον αὐτῷ ὅτι ἕως οὗ λάβω τὰς ὁδηγίας, ἃς ἡ Κυβέρνησις θέλει μοι δώσει βεβαίως, ἀφοῦ λάβῃ γνῶσιν τοῦ ρηθέντος σχεδίου, ὥρην νὰ περιορίσω τὰς παρατηρήσεις μου εἰς τὰ ἄρθρα τὰ ἀφορῶντα τὰς διατάξεις τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου. Ὅθεν παρεπονέθην διότι ἐνῷ ἀφ' ἐνὸς εἶχε καταχωρίσει ἐν αὐτῷ τὴν διάταξιν τὴν περιορίζουσαν τὰς ἐν ταῖς νήσοις Ἑλληνικὰς δυνάμεις τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης, ἐπεδύρυνεν ἀφ' ἑτέρου τὸν ὅρον τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου, ἐπιβάλλων τῷ Βασιλεῖ τὴν ὑποχρέωσιν ν' ἀναγνωρίσῃ καὶ τηρήσῃ τὴν οὐδετερότητα. Ὁ Δόρδος Ῥώσσελ παρεδέχθη ὅτι τοῦτο δὲν περιλαμβάνετο ἐν τῇ Συνθήκῃ τῆς 2/14 Νοεμβρίου. Μοι εἶπεν ὡσαύτως ὅτι τὸ ἐπ' αὐτῷ οὐδὲν ἀντέταττεν εἰς τὴν ἐξολοκλήρῳ ἀπάλειψιν τοῦ ὅρου τῆς οὐδετερότητος, διότι αἱ τρεῖς Δυνάμεις εἶχον, ὡς ἐγγυήτριαί τῆς Ἑλλάδος, μέσῃ ἀσφαλείᾳ ἐπίσης ἀποτελεσματικὰ, ἀλλ' ὅτι ὁ λόγος οὗτος δὲν ἤρκει εἰς τὴν Αὐστρίαν, ἥτις μὴ οὕσα ἐγγυήτρια Δύναμις εἶχε ἰδιαιτέρον συμφέρον νὰ ἐπιζητῇ τὸν ἐξασφαλιστικὸν ὅρον τῆς οὐδετερότητος. Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργός μοι ἐγνωστοποίησε συγχρόνως, ὅτι ἡ Αὐστρία δὲν ἀπήντησεν εἰσέτι εἰς τὴν διακοίνωσιν δι' ἣς τὴν προσεκάλεi νὰ συνενάσῃ εἰς τινὰς παραχωρήσεις. Ὡς πρὸς τὴν συναίνεσιν μάλιστα τοῦ Ἀνακτοβουλίου τῆς Βιέννης ἐξέφρασε δισταγμούς τινας.

Μεταβαίνων κατόπιν εἰς τὸ ἄρθρον ὅπερ ἀφορᾷ τὰ πλεονεκτήματα τὰ προσγιγνώμενα εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ

τὴν ναυτιλίαν τῶν Δυνάμεων ἐν ταῖς νήσοις, παρατήρησα τῷ Λόρδῳ Ῥώσσελ ὅτι δὲν εὔρον πραγματοποιηθεῖσαι τὰς προθέσεις ἃς μοι εἶχεν ἀναγγεῖλαι. Μοι εἶχεν εἰπεῖ ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος δὲν θὰ ὑποχρεωθῇ ἀενάως, καὶ ὅτι ἡδύνατο νὰ τροποποιήσῃ τὰς εἰρημένους ὑποχρεώσεις τιθέμενον εἰς αὐτὰς τέρμα σύμφωνα μὲ τοὺς ὅρους καὶ τὰς προθεσμίας τὰς ὑπὸ τῶν Συνθηκῶν ὀριζομένης. Καὶ τῶντι αἱ τροποποιήσεις εἶχον γείνει κατὰ τὴν ἐννοίαν ταύτην εἰς τὰς δύο πρώτας παραγράφους τοῦ ἄρθρου. Ἀλλ' ἡ τελευταία παράγραφος μὴ τροποποιηθεῖσα ὡς ἄμεσον ἀποτέλεσμα θὰ εἶχε τὴν διαιωνίσιν οὕτως εἰπεῖν τῶν νόμων τῶν ἤδη ἰσχυόντων ἐν ταῖς νήσοις ὡς πρὸς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτιλίαν. Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ μ' ἐβεβαίωσε ὅτι τοιοῦτος δὲν ἦτο ὁ σκοπὸς του, ὅτι ἀπεναντίας ἤθελε νὰ παραχωρήσῃ εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος τὸ δικαίωμα νὰ τροποποιήσῃ τοὺς εἰρημένους νόμους.

Ἐκ τούτου λαθὼν ἀγορμὴν παρατήρησα τῷ Λόρδῳ Ῥώσσελ, ὅτι πρὶν ἢ μᾶς κοινοποιηθῇ τὸ σχέδιον τῆς Συνθήκης, ἔπρεπε νὰ ὑποστῇ πολλὰς τροποποιήσεις, καὶ χωρὶς νὰ ἐξετάσω τὴν ἀρχὴν τοῦ ζητήματος τῶν συντάξεων καὶ τῶν ἀποζημιώσεων, ἔφερον ὡς παράδειγμα ὅτι τὸ σχέδιον ὑπεχρέου τὴν Ἑλλάδα νὰ πληρῶνῃ ἐνιαυσίως πᾶν τι ποσὸν, ἐνῶ τὸ ποσὸν τοῦτο μετὰ τὸν θάνατον ἐκάστου τῶν δικαιούχων ἔπρεπε νὰ ἐλαττοῦται ἀναλόγως. Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ ἀπεκρίθη ὅτι κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὸ τοιοῦτον ἦτο παράλειψις τοῦ συντάξαντος τὸ σχέδιον.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

37.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 11/23 Δεκεμβρίου 1863.

Τὸ προσεχὲς Σάββατον 14/26 Δεκεμβρίου λήγει ἡ προθεσμία τῶν ἐξ ἐβδομάδων ἐντὸς τῶν ὁποίων ἡ ὑπὲρ τῶν Ἰονίων νήσων Συνθήκη τῶν 5 Δυνάμεων ἐπρόκειτο ν' ἀνταλλαχθῇ. Ὅλοι οἱ Πληρεξούσιοι, ἐκτὸς τοῦ Πρέσβεως τῆς Ῥωσσίας, ἔλαβον παρὰ τῶν Κυβερνήσεων αὐτῶν τὰ ἀνταλλαχθῆσόμενα ἐγγράφα. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ ἀνταλλαγή δὲν δύναται νὰ γείνη εἰμὴ ἀφοῦ ὁ Βασιλεὺς Βερνάρδος λάβῃ ὡσαύτως τὴν Συνθήκην, οἱ Πληρεξούσιοι θέλουσιν ὑπογράψαι τὸ προσεχὲς Σάββατον πρωτόκολλον, δι' οὗ θὰ παρατείνεται ἐπὶ μίαν ἢ δύο ἐβδομάδας ἡ προθεσμία τῆς ἀνταλλαγῆς.

Βεβαιούσιν ὅτι ἡ βραδύτης τοῦ Ἀνακτοβουλίου Πετροπόλεως εἶναι ὅλως τυχαία, καὶ ὅτι ἡ Συνθήκη ὅπως δῆποτε θὰ ἀνταλλαχθῇ, ἀλλ' ὑπάρχει ἐλπίς ὅτι αἱ Δυνάμεις θὰ συναινέσωσι νὰ τὴν τροποποιήσωσι διὰ μεταγενεστέρως πράξεως.

Πραγματικῶς ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις κοινοποιήσασα τῇ Αὐστριακῇ τὸ σχέδιον τῆς Συνθήκης οὗ περ ἀντίτυπον ἐμπιστευτικῶς διεβίβασα ὑμῖν διὰ τοῦ τελευταίου ταχυδρομείου, συνῴδευσεν αὐτὸ διὰ διακοινώσεως, δι' ἧς ἐπικαλεῖται τὴν προσοχὴν τοῦ Ἀνακτοβουλίου Βιέννης ἐπὶ τῶν ἀντιρρήσεων τῆς Ἑλλάδος κατὰ τινων διατάξεων τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου. Ἡ ἀπάντησις τῆς Αὐστριακῆς Κυβερνήσεως δὲν ἔρθασεν εἰσέτι, καὶ ἔκ τινων λόγων τοῦ Κόμπος Ἀππονύε πρὸς τὸν Γάλλον Πρεσβευτὴν, ἡ Αὐλή του οὐδόλως εἶναι διατεθειμένη ν' ἀσπασθῇ τὰς αἰτήσεις τῆς Ἀγγλίας. Ἀλλ' ἡ ἐναρξὶς αὐτῇ τῶν διαπραγματεύσεων περὶ τῆς τροποποιήσεως τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου εἶναι ἤδη ἐν ὅσῳ ἐπὶ τὰ πρόσω.

Γινώσκετε ἄλλως τε ἐκ τῶν προηγουμένων ἐκθέσεων μου ὅτι ὁ Πρεσβευτὴς τῆς Γαλλίας, συνεκεία τῶν ὁδηγίων ἃς ἐσχάτως ἔλαβε, φαίνεται ἐνδιαφερόμενος νὰ ἐπιτύχῃ ὑπὲρ ἡμῶν παραχωρήσεις ὡς πρὸς τὴν οὐδετερότητα.

Δειπνήσας σήμερον παρὰ τῷ Πρίγκηπτι de LaTour d'Auvergne ὡμίλησα μετ' αὐτοῦ ἐν ἐκτάσει περὶ τῶν ἡμετέρων πραγμάτων. Ὁ Πρίγκηψ εἶχεν ἐπισκεφθῇ μετὰ μεσημβρίαν τὸν Βασιλεὺς Βερνάρδος ἵνα συνεννοηθῇ μετ' αὐτοῦ περὶ τοῦ τί ἦτο δυνατόν νὰ γείνη ὡς πρὸς τὴν οὐδετερότητα, δὲν ἡδυνήθη δὲ νὰ ἴδῃ τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ἱπουργὸν, διότι ἐνεκα τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγεννίων ὁ Λόρδος Ῥώσσελ καὶ οἱ λοιποὶ Ἱπουργοὶ μένουσιν εἰς τὴν ἐξοχὴν.

Ὁ Πρίγκηψ de La Tour μοι εἶπεν ὅτι εὔρε τὸν Βασιλεὺς Βερνάρδος ἀρκετὰ εὐδιάθετον πρὸς ἀποδοχὴν συνδιαμοῦ ἡττον δι' ἡμᾶς δυσαρέστου ἢ τὰ ἐν τῇ Συνθήκῃ τῆς 2/14 Νοεμβρίου ὀριζόμενα.

Ὁ Πρίγκιψ de La Tour φαίνεται προτιμῶν συνδυασμὸν συνιστάμενον εἰς τὴν ἐπεξήγησιν τοῦ δόξου τῆς οὐδετερότητος, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἔχῃ οὗτοι ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀπαγόρευσιν εἰς τὸ πολεμικὸν ναυτικὸν ὅλων τῶν Δυνάμεων, ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος, νὰ προσγγίζωσι τὰ Ἰόνια ὕδατα.

Ἀνακοίνωσα τῷ Πρέσβει τῆς Γαλλίας πόσον μικρὴν σημασίαν ἐφαίνεται ὁ Λόρδος Ρώσσελ ἀποδίδων εἰς τὴν οὐδετερότητα καὶ ἐξέρερον γνώμην ὅτι ἀντὶ νὰ ἐφευρίσκωμεν θεδρασμένας θεραπείας, αἵτινες πάντοτε παρουσιάζουσιν ἀτοπα, προτιμότερον ἤθελεν εἶσθαι νὰ ἐκρίζωσωμεν πᾶσαν δυσχέρειαν καταργοῦντας ἐξ ὁλοκλήρου τὴν περὶ οὐδετερότητος διάταξιν. Κατέδειξα ἰδίως αὐτῷ ὅπως δύσκολον ἤθελεν εἶσθαι διὰ τὸ πολεμικὸν ναυτικὸν τῶν ξένων Ἐπικρατειῶν νὰ διαπλῇ τὰ Ἑλληνικὰ ὕδατα ὑπὸ τὸν ὅπ' αὐτοῦ προτεινόμενον περιορισμόν. Εἶναι ἀληθές, εἶπον, ὅτι αἱ δυσχέρειαι αὗται θὰ ἦσαν μικρότεραι, ἐὰν ἡ ἀπαγόρευσις περιορίζετο εἰς τὰ ὕδατα τῆς Κερκύρας. Ἡ ὑπόθεσις ἦν ἐκφέρετο ἐν τῇ τελευταίᾳ παραγράφῳ τοῦ ἀπὸ 29 Νοεμβρίου (11 Δεκεμβρίου) ὑμετέρου ἐγγράφου, ἐπιβεβαιούται πληρέστατα ἐκ τῶν παρατηρήσεών μου. Ὅθεν εἶπον τῷ Πρίγκιπ de La Tour, ὅτι ἤμην πεπεισμένος ὅτι ἐὰν τὸ σχέδιον τῆς Συνθήκης μᾶς ἐκοινοποιεῖτο ἄνευ τροποποιήσεως, ἰδίως ὡς πρὸς τὴν οὐδετερότητα καὶ τὰ δικαιώματα τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δὲν ἠδύνατο νὰ τὸ δεχθῇ οὔτε ὡς βᾶσιν διαπραγματεύσεων.

Ἐκτὸς τοῦ ζητήματος τῆς οὐδετερότητος, ὁ Πρέσβυς τῆς Γαλλίας φαίνεται ἐπιθυμῶν ἑτεράς τινος τροποποιήσεως τοῦ ἐν τῷ Ἰπουργείῳ τῶν Ἐξωτερικῶν καταρτισθέντος σχεδίου Συνθήκης, π. χ. θεωρεῖ τὸ προοίμιον ὡς ἐλαττωματικόν· μοι ἔδωκε δὲ νὰ ἐνηλώσω, ὅτι κατὰ τὴν γνώμην μου αἱ περὶ συντάξεως καὶ ἀποζημιώσεων διατάξεις, αἵτινες πρόκειται νὰ ἐπιβαρύνωσι τὸ Ἑλληνικὸν ταμεῖον, πρέπει ν' ἀποτελέσωσι ἰδίαν Συνθήκην μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Ἑλλάδος ἄνευ τῆς συμμετοχῆς τῶν δύο ἑτέρων Δυνάμεων.

X. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

38.

Πρὸν τὸν Κύριον X. Τρικούπην, εἰς Λονδίνον.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τῇ 26 Δεκεμβρίου (7 Ἰανουαρίου) 1863.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ τελευταίου Γαλλικοῦ Ἀτμοπλοίου εἶδον τὸν Πρέσβυν τῆς Γαλλίας Κ. Βουρέ ὅστις με διαβεβαίωσεν καὶ αὐτὸς, ἀλλ' ἤδη θετικῶς, περὶ τῶν πρὸς ἡμᾶς εὐμενεστάτων διαθέσεων τῆς Αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως τῆς Γαλλίας ὡς πρὸς τὸ Ἑπτανησιακὸν ζήτημα· μοι ἐπέδειξε δὲ, ἵνα ἄρῃ πᾶσαν περὶ τούτου ἀμφιβολίαν, τὴν τε τελευταίαν πρὸς αὐτὸν ἐπιστολὴν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ἰπουργοῦ Κ. Δρουέν Δελουί καὶ τὰς ὁδηγίας τούτου πρὸς τὸν αὐτόθι Πρέσβυν τῆς Γαλλίας Πρίγκιπα Κ. de La Tour d'Auvergne.

Αἱ ὁδηγίαι αὗται εἰσὶν ἀξιόλογοι καὶ τείνουσιν ἐντελῶς πρὸς ὑποστήριξιν τῶν παρατηρήσεων καὶ ἀξιώσεων ἡμῶν.

Ὁ Κ. Δρουέν Δελουί λέγει πρὸς τὸν Κύριον Βουρέ ὅτι ἡ Κυβέρνησις τοῦ Αὐτοκράτορος ἰστί ἐντελῶς διατεθειμένη εἰς τὸ νὰ ὑποστηρίξῃ ἐν ταῖς περὶ συνάψεως Συνθήκῃς μεταξὺ τῶν τριῶν Εὐεργετιδῶν Δυνάμεων καὶ τῆς Ἑλλάδος διαπραγματεύσεις, πᾶσαν εὐνοϊκὴν ὡς πρὸς ἡμᾶς τροποποίησιν ὡς πρὸς τε τὴν κατεδάφισιν τῶν ἐν Κερκύρᾳ φρουρίων καὶ τὴν οὐδετερότητα τῆς Ἑπτανήσου.

Παρατηρήθη προσέει εἰς τὸν ἐν Λονδίνῳ Πρέσβυν τῆς Γαλλίας, ὅτι καὶ ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἤθελον ἀναγνωρίσει ἐπιμόνως τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ τεθῇ ἡ Κέρκυρα εἰς κατάστασιν οὐδετερότητος, οὐδεμίᾳ ὅμως ἀνάγκῃ παρίσταται τοῦ νὰ ἐπεκταθῇ ἡ οὐδετερότης αὕτη καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων νήσων· ἐυστήθη δὲ αὐτῷ ἰδίως τὸ νὰ χαρακτηρισθῇ ἡ τοιαύτη οὐδετερότης ὡς ἰσχύουσα μόνον ἀπέναντι τῶν ξένων Δυνάμεων, μένοντος τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων ἐλευθέρου εἰς τὸ νὰ τοποθετῇ ἐν Ἑπτανήσῳ τὰς στρατιωτικὰς τε καὶ ναυτικὰς δυνάμεις του, ὡς καὶ εἰς τὰς ἀρχαίας τοῦ Βασιλείου του ἐπαρχίας, ἀναλόγως τῶν συμφερόντων αὐτοῦ καὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ὑπερασπίσεως τῶν νήσων τούτων κατὰ πάσης ἐπιδρομῆς ἐκ μέρους τῆς Ἀλβανίας.

Εἶδον ὡσαύτως ἐπιστολὴν σπουδαίαν καὶ ἐξ ἐπιστήμου πηγῆς διαβεβαιούσαν, ὅτι ἡ Ῥώσικῃ αὐτόθι Πρεσβείᾳ διάκειται ἤδη εὐνοϊκῶς ὑπὲρ ἡμῶν διατεθειμένη, καὶ παρέχουσιν μεγάλας ἐλπίδας, ὅτι ἐκ μὲν τῶν φρουρίων Κερκύρας μόνον τὸ Βίδο ἴσως ἀνατραπῇ, εἰς τρόπον μόνον, ὥστε νὰ καθίσταται τοῦ λοιποῦ ἀκατάλληλον πρὸς πόλεμον, ἡ δὲ οὐδετερότης νὰ περιορισθῇ εἰς μόνην τὴν Κέρκυραν καὶ τὰ περὶ αὐτὴν μέρη, ἰσχύουσα δὲ μόνον ἀπέναντι τῶν ξένων.

Τὰ δύο ταῦτα οὐσιωδέστατα ἔγγραφα ἐνίσχυσαν οὐ μικρὸν τὰς προσδοκίας ἡμῶν. Ἀφοῦ μέχρι τοῦδε ἐ-
κερδίσαμεν τοσοῦτον, ὥστε νὰ περιορισθῶσι οὐσιωδῶς οἱ ἐπαχθεῖς πρὸς ἡμᾶς ὅροι τῆς συνθήκης τῆς 2/14 Νο-
εμβρίου, δὲν εἶναι ἴσως ἀπίθανον νὰ κερδίσωμεν περισσότερα ἐτι ἐξακολουθῶντες μετὰ τῆς αὐτῆς δραστη-
ριότητος, ἐπιδεξιότητος καὶ ἐπιμονῆς τὰς ὑπὲρ τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων προπαθείας ἡμῶν.

Γινώσκοντες ἤδη τὰ ἀνωτέρω, προπαθήσατε νὰ πλησιάσατε ὅσον τὸ δυνατόν τὸν Πρίγκιπα de La
Tour d'Auvergne καὶ νὰ τὸν προτρέψετε νὰ υπερασπισθῇ τὰ δίκαια ἡμῶν ὅσον ἐνεστὶν ἐνθέρμως, βεβαιούν-
τες αὐτὸν ὅτι ἡ Κυβέρνησις τοῦ Βασιλέως ἐσιδεσθαι μεγάλως εἰς τὰς ὑπὲρ ἡμῶν ἐνεργείας τῆς Γαλλικῆς
Κυβερνήσεως. Προπαθήσατε δὲ συνάμα νὰ ἐλκύσατε ὅσον τὸ δυνατόν καὶ τὸν Κ. Βρουνῶρ, πείθοντας αὐ-
τὸν ὡσαύτως ὅτι ἡ Κυβέρνησις τοῦ Βασιλέως ἀναμένει μεγάλα ἐκ τῆς ὑποστηρίξεώς του. Μὴ παραμελήσατε
δὲ νὰ περιποιηθῆτε πρὸς τοῦτο καὶ τὸν Πρέσβυν τῆς Πρωσσίας, καθ' ἃ ἤδη σᾶς ἐγράψαμεν.

Ὁ Ὑπουργός,

Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

39.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝῳ, τὴν 14/26 Δεκεμβρίου 1863.

Διὰ τοῦ ἀπὸ 6/18 Δεκεμβρίου ὑμετέρου ἐγγράφου (α) μὲ προσκαλεῖτε νὰ ἔλθω εἰς ἰδίαν συνεννόησιν
μετὰ τοῦ Πρέσβους τῆς Πρωσσίας ἵνα πείσω αὐτὸν νὰ βοηθήτῃ ἡμᾶς εἰς τὰς περὶ τοῦ Ἰονίου ζητήματος δια-
πραγματεύσεις.

Ἡ ἀπὸ 2/14 Δεκεμβρίου ἐκθεσίς μου περιῆλθε βεβαίως ὑμῖν προχθές, ἐν αὐτῇ δὲ παρατηρήσατε πόσον
ἀντίθετοι τῶν ὑμετέρων ἐλπίδων εἰσὶν αἱ τοῦ Κόμητος Βερνστόρφ διαθέσεις.

Καίτοι ἥμισυ ἐνδιαφέρεται εἰς τὸ Ἰόνιον ζήτημα, πλείστοι λόγοι διαθέτουσι τὴν Πρωσσικὴν Κυβέρνησιν
ἵνα συμβαδίσῃ μετὰ τοῦ Ἀνακτεβουλίου Βιέννης.

Αἱ μεταξὺ Πρωσσίας καὶ Αὐστρίας σχέσεις οὐδόλως εἰσὶν ἀληθῶς ἐγγάρδιοι· ἀλλ' ὡς ἐκ τούτου ἐν τοῖς
πολυπληθεῖς ζητήμασιν ἅπερ ἀπὸ κοινοῦ ὀφείλουσι νὰ λύσωσι, διατηροῦσιν οὕτως εἰπεῖν ἐν εἰδος ἰσολογισμοῦ
ἀμοιβαίων παραχωρήσεων. Δίδουσα τῇ Αὐστρίᾳ, ἀνευ ἰδίας ζημίας, τὴν συνδρομὴν τῆς ἐν τῷ Ἰονίῳ ζητή-
ματι, ἡ Πρωσσία ἀποκτᾷ τίτλον ἵνα ζητήσῃ παρ' ἐκείνης ὡς ἀντάλλαγμα, ἐν τινὶ ἄλλῳ ζητήματι, ὑπηρεσίαν
ἀνάλογον.

Ἐκτός δὲ τούτου, ἡ ἐνωσις τῶν Ἰονίων νήσων μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἔχουσα τὴν πηρὴν τῆς ἐν τῇ καταλύσει
τῆς Βαυαρικῆς Δυναστείας, πάντῃ δυσμενῶς ἐθεωρήθη ἐν Γερμανίᾳ, ἐν στιγμῇ πρὸ πάντων καθ' ἣν ὁ λαὸς ἦν
ἐξεγειγερμένος κατὰ τοῦ Βασιλικοῦ τῆς Δανιμαρκίας Οἴκου. ὅθεν πάντα ὅρον σμικρύνοντα τὴν ἐκ τῆς προσ-
κλήσεως τῶν Νήσων ἀξίαν, ἄσμενοι καὶ μετ' ἀνυποκρίτου χαρᾶς ἀποδέχονται οἱ Γερμανοί.

Ἄλλως τε ὁ Πρέσβυς τῆς Πρωσσίας ἀνέκει εἰς πολιτικὴν μίριδα ἀπαρεσκομένην εἰς τοὺς νεωταρισμοὺς, ἰδίως
ὡς πρὸς τὴν πίστιν τῶν Συνθηκῶν. Κατ' αὐτὸν ἤθελεν εἶσθαι ὀλέθριον παράδειγμα νὰ προβῶν αἱ Δυνάμεις
εἰς διαπραγματεύσεις περὶ τροποποιήσεως τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου, πρὶν ἢ ἐτι αὕτη ἀνταλλαγῇ.

Ἡ αὕτη παρατήρησις ὡς πρὸς τὸ ὀφειλόμενον σέβας εἰς τότε πάνδημον διεθνή πρᾶξιν οἷα ἡ Συνθήκη τῆς
2/14 Νοεμβρίου μοι ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Βαρώνος Βρουνῶρ καὶ τοῦ Κόμητος Ἀππονύ. Ἀλλ' εἰς τὸ ἐπιχείρημα
αὐτὸ ἀντέταξα ὅτι ἡ Συνθήκη τῆς 2/14 Νοεμβρίου ἦτον ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς δεκτικὴ τροποποιήσεων. Δυνά-
μις αὐτῆς προσεκαλούμεθα νὰ συνομολογήσωμεν πρᾶξιν συμπληρωματικὴν, ἡ δὲ πρόσκλησις αὕτη ἐχορήγει
ἡμῖν τὸ δικαίωμα νὰ ἐκθέσωμεν οἷας εἰχομεν παρατηρήσεις, ἐπιβάλλουσα συγχρόνως ταῖς Δυνάμεις τὴν
ἠθικὴν ὑποχρέωσιν νὰ λάβωσι σπουδαίως ὑπ' ὄψιν τὰς ὑμετέρας ἀντιρρήσεις καὶ ἱκανοποιήσωσιν αὐτάς ἐάν
ὡσι σπουδαίαι. Ἐνεργῶσαι ἄλλως αἱ Δυνάμεις, θὰ προσεφέροντο πρὸς ἡμᾶς χεῖρον ἢ ὅτι πρὸς δορυλάτων χώραν.

Ὅπως δὴποτε, καίτοι οὐδόλως ἐλπίζω τὴν ὑποστήριξιν τοῦ Πρέσβους τῆς Πρωσσίας, ἐσπεύσα τὴν ἐπαύριον
τῆς εἰς Λονδίνον ἀφίξεώς μου, ν' ἀνανεώσω τὰς μετ' αὐτοῦ προσωπικὰς σχέσεις μου ἅς ὁλονέν καλλιέργῶ.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τον ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δεληγιάννην.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 19/31 Δεκεμβρίου 1863.

Ἐφθάσε τέλος ἡ ἀπάντησις τῆς Αὐστριακῆς Κυβερνήσεως εἰς τὰς προτάσεις τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ ὡς πρὸς τὴν μεταξὺ τῶν τριῶν Ἑγγυητριῶν Δυνάμεων καὶ τῆς Ἑλλάδος Συνθήκην. Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸς εὐρίσκεται ἐν Ὀσφόρῃ, παρὰ τῇ Βασιλίᾳ, αὖτις δὲ μόνον θὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Pembroke Lodge. Ὡςτε κατὰ τὴν συνέντευξιν, ἢ σκοπεῖω νὰ λάβω μετ' αὐτοῦ ἅμα ἐπιστρέψῃ, θὰ μάθω ἀκριβῶς πῶς ἐθεώρησε τὸ Ἀνακτοβούλιον Βιέννης τὰς συνδιαλλακτικὰς διαθέσεις τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν τούτοις ἔμαθον παρὰ τοῦ Βαρώνος Βρουνώφ, ὃν ἐπισκέρθην σήμερον, ὅτι αἱ νέαι ὁδηγίαι τοῦ Κόμητος Ἀππονύϊ ἐπιτρέπουσιν ἵνα ἡ μετὰ τῆς Ἑλλάδος Συνθήκη τῶν τριῶν Δυνάμεων συνταχθῇ εἰς τρόπον ἱκανοποιούντα ἐν μέρει τὰς ἀπαιτήσεις μας. Καθὰ μοι εἶπεν ὁ Βαρὼν Βρουνώφ, ὁ Κόμητις Ἀππονύϊ εἶναι διατεθειμένος νὰ φανῇ ἀρκούντως συνδιαλλακτικὸς ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ ζητήματα, ἀρκεῖ μόνον νὰ ἐξασφαλισῶνται ὑπὸ τῆς Συνθήκης καὶ ἐν τῷ μέλλοντι τὰ πλεονεκτήματα, ὧν μέχρι τοῦδε ἀπύλαινεν ἡ ἑταιρία τοῦ Αἰῶδ.

Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Πρόεδρος τῆς Ῥωσσίας δὲν μοι εἶπε τίνες ἦσαν αἱ παρταχωρήσεις εἰς ἃς ἡ Αὐστριακὴ Κυβέρνησις ἦτον ἐτοιμὴ νὰ συναινέσῃ, ἄλλως δὲ θεωρεῖ τὸ ζήτημα ὁ Βαρὼν Βρουνώφ καὶ ἄλλως τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος, οὐδὲν ἄπιθانون, ὅταν μάθωμεν αὐτάς, νὰ μὴ τὰς εὖρωμεν ὅσον ἐπιθυμοῦμεν συνδιαλλακτικὰς.

Ὁφείλω τοσοῦτον μᾶλλον νὰ λάμω τὴν παρατήρησιν ταύτην, ἐφ' ὅσον ὁ Βαρὼν Βρουνώφ εἰς ὃν ἐξέφρασα τὴν ἐλπίδα τῆς ὑπὸ τῶν πέντε Δυνάμεων ὑπογραφῆς πρωτοκόλλου, ἐπεξηγούντος τὴν Συνθήκην τῆς 2/14 Νοεμβρίου, σφοδρῶς μὲ προέτρεψε νὰ μὴ φαντασιοσκοπῶ καὶ νὰ μὴ δίδω τῇ Κυβερνήσει μου ἐλπίδας ἀπραγματοποιήτους. Ὁ Πρόεδρος τῆς Ῥωσσίας, σύμφωνα ὡς πρὸς τοῦτο, καθὰ μοι εἶπε, μετὰ τοῦ Προέδρου τῆς Αὐστρίας, φρονεῖ ὅτι ἡ ἀξιοπρέπεια τῶν Δυνάμεων οὐδὲν ἑπιτρέπει αὐταῖς νὰ δώσωσι δείγμα τόσο τρανὸν ἀσταθείας.

Ὁ Βαρὼν Βρουνώφ μοι ἀνέγνω ὡσαύτως τὴν ὑπ' αὐτοῦ γενομένην Γαλλιστὶ μετάφρασιν τοῦ Ἀγγλικοῦ καὶ μένου τῆς μεταξὺ τῶν τριῶν Δυνάμεων καὶ τῆς Ἑλλάδος Συνθήκης. Συνώδευσεν δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν πλείστων παραγράφων διὰ παρατηρήσεων πλήρους ἐπιδοκιμασίας. Οὐχ ἦττον ἐράνη παραδεχόμενος τροποποιήσεις τινὰς ὡς ἐφικτάς.

Ὅταν μάθω παρὰ τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ τὰς ἀληθεῖς διαθέσεις τῆς Αὐστριακῆς Κυβερνήσεως, θέλω ἔλθαι εἰς συνέντευξιν μετὰ τοῦ Κόμητος Ἀππονύϊ.

X. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τον ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δεληγιάννην.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 22 Δεκεμβρίου (3 Ἰανουαρίου) 1863.

Ἐλαβον σήμερον συνέντευξιν μετὰ τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ εἰς Pembroke Lodge.

Δὲν εἶχεν οὗτος πρόχειρον τὸ Ὑπόμνημα δι' οὗ ἡ Αὐστριακὴ Κυβέρνησις ἀπήντα εἰς τὰς προτάσεις τῆς Ἀγγλικῆς· ἀλλὰ μοι εἶπεν ὅτι αἱ ἀντιρρήσεις τοῦ Ἀνακτοβουλίου Βιέννης περιστρέφοντο κυρίως εἰς τὰς τροποποιήσεις τὰς ἐπὶ τοῦ περὶ ἐμπορίου καὶ Ναυτιλίας ἀρθρου. Εἰ καὶ ὁ Λόρδος Ῥώσσελ θεωρεῖ συνδιαλλακτικὰς τὰς διαθέσεις τῆς Αὐστρίας, οὐχ ἦττον ἐξ ὧν μοι εἶπε συνάγεται ὅτι ἐν Βιέννῃ ἐπι-

μένουσιν ἵνα ἡ οὐδετερότης ἢ ὑποχρεωτικὴ οὐ μόνον ἀπέναντι τῶν Δυνάμεων, ἀλλὰ καὶ ἀπέναντι τῆς Ἑλλάδος. Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸς κατ' ἐπανάληψιν μοι ἐξηδήλωσεν ὅτι θέλει ἐπιμείνει, ἵνα ὁ ὑποχρεῶν τὸν Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων ὁρος τοῦ ἀναγνωρίσκει καὶ διατηρεῖν τὴν οὐδετερότητα, διατηρηθῇ ἐν τῇ Συνθήκῃ τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῶν τριῶν Δυνάμεων. Θεωρεῖ ὡς ἀρκούσαν δι' ἡμᾶς παραχώρησιν τὴν παράλειψιν οἰκισθῆναι μναίας ὡς πρὸς τὰς δυνάμεις ἃς ἐπιτέτραπται τῷ Βασιλεῖ νὰ μεταχειρίζηται ἐν ταῖς νήσοις. Μ' ἐβεβαίωσε δὲ ὅτι οἱ Πρόεδμοι τῆς Γαλλίας καὶ Ῥώσσιας ἦσαν ὡς πρὸς τοῦτο μετ' αὐτοῦ σύμφωνοι, τοῦθ' ὅπερ ἀδυνατῶ νὰ πιστεύσω ὡς πρὸς τὸν πρῶτον. Ἀπήντησα ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν δυνάμεθα νὰ υπογράψωμεν τὴν Συνθήκην. Ἀλλ' ἤενώσας τότε δὲν γίνεται, εἶπεν ὁ Λόρδος.

Ἀλλ' ἐὰν ἐφάνη ὡς πρὸς τοῦτο ἀκαμπτὸς ὁ Λόρδος Ῥώσσελ, εἰδείξε διάθεσιν νὰ περιορισθῇ ἡ οὐδετερότης εἰς μόνον τὴν Κέρκυραν. Μοι ὑπεσχέθη δὲ νὰ μελετήσῃ ἐκ νέου τὸ περὶ ἐμπορίου καὶ ναυτιλίας ἀρθρον τοῦ σχεδίου, ἵνα ἴδῃ ἐὰν πράγματι ὑπερῆεν τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν πλείοτερον ἢ ὅτι ἐνόουν, νὰ διορθώσῃ δ' αὐτὸ ἐν ἀνάγκῃ.

Μοι εἶπε συγχρόνως, ὅτι τὴν 25 Δεκεμβρίου (6 Ἰανουαρίου) συνέρχονται οἱ πληρεξούσιοι τῶν τριῶν Ἐγγυητριῶν Δυνάμεων ἵνα συσχεθῶσι περὶ τοῦ ὑποβληθεσομένου τῇ Ἑλληνικῇ Κυβερνήσει σχεδίου Συνθήκης. Ὅθεν ἤλπιζε νὰ δυνήθῃ νὰ μοι δώσῃ ἐγκαίρως ἀντίτυπον τοῦ κειμένου ὅπερ γενήσεται καὶ ὑπὸ τῶν τριῶν παραδεκτὸν, ἵνα διαβιβάσω αὐτὸ εἰς Ἀθήνας διὰ τοῦ προσεχοῦς ταχυδρομείου. Ἀφοῦ λάβω τὰς ἐπὶ τοῦ κειμένου τούτου ὁδηγίας μου, θὰ γίνῃ ἡ πρώτη μετὰ τῶν Πληρεξουσίων τῶν τριῶν αὐλῶν καὶ τοῦ τῆς Ἑλλάδος συνδιάσκεψις.

Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ μοι ἀνήγγειλεν ὅτι χθὲς ἀντηλλάγη ἡ Συνθήκη τῆς 2/14 Νοεμβρίου, ἐλαχίστην δ' εἰδείξε διάθεσιν ἵνα συνεννοηθῇ μετὰ τῶν συναδέλφων του πρὸς ὑπογραφὴν πρωτοκόλλου ἐπεξηγουῦντος αὐτήν. Ἀλλὰ μόνον μετὰ τὴν σύσκεψιν τῆς 25 Δεκεμβρίου (6 Ἰανουαρίου) τὰ πράγματα θὰ διευκρινισθῶσι καὶ οὕτω θὰ δυνήθωμεν νὰ κρίνωμεν περὶ τοῦ πρακτέου.

Καὶ σήμερον καὶ ἄλλοτε πολλάκις ὁ Λόρδος Ῥώσσελ ἐλάειν ἀφορμὴν νὰ παραπονεθῇ μετὰ πικρίας κατὰ τῆς ἀχαριστίας τῶν Ἰονίων νήσων ὡς πρὸς τὴν Ἀγγλίαν. Ὁσάκις τῷ εἶλεγον ὅτι δι' αὐτῶν ἢ ἐκείνων τῶν παραχωρήσεων θὰ ἐκέρδιζον τὴν κοινὴν γνώμην ἐν Ἑπτανήσῳ, μοι ἀπάντηε ὅτι οὐδεμίαν παραχώρησιν δύναται νὰ ἔχῃ ἐπιβροῇ ἐν αὐτῇ, ὅτι τὰ πάντα παρεμφοροῦντο, τὰ πάντα ἐδίδον ἀφορμὴν εἰς συκοφαντίας. Ὡς παράδειγμα μοι ἔφερε τὴν διαγωγὴν τινῶν Βουλευτῶν Ἰονίων τὴν ἐπαύριον ἔτι καθ' ἣν ἡ Βασίλισσα ἐξηδήλωσε τὴν πρόθεσιν αὐτῆς νὰ ἄρῃ τὴν Προστασίαν. Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ, αἱ ἐκφρασεῖσαι τότε δυσπιστίαι δὲν ἦσαν εἰλικρινεῖς, ὅπως δὲν θὰ ᾤσιν εἰλικρινεῖς αἱ ἀναφανησόμεναι δυσπιστίαι εἰς πᾶν νέον δείγμα εὐνοίας τῆς Ἀγγλίας πρὸς τὰς νήσους.

X. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

42.

(Μετάφρασις).

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝῳ τῇ 26 Δεκεμβρίου 1863 (7 Ἰανουαρίου 1864.)

Διὰ τῆς ἀπὸ 22 Δεκεμβρίου (3 Ἰανουαρίου) ἐκθέσεώς μου ἀνήγγειλα ὑμῖν ὅτι ὁ Λόρδος Ῥώσσελ προὔτιθετο νὰ ἔλθῃ χθὲς εἰς συνδιάλεξιν μετὰ τῶν Πρέσβεων Γαλλίας καὶ Ῥωσσίας ὅπως συνεννοηθῇ μετ' αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ὑποβληθεσομένου ἡμῖν σχεδίου Συνθήκης. Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ ἐθεώρει εὐκόλον τὴν συνεννόησιν καὶ μοι εἶπεν ὅτι εὐθὺς μετὰ τὴν συνέντευξιν οὗτου μετὰ τῶν Πρέσβεων, θὰ δέταττε ἡ ἀντιγραφὴ ἡ Συνθήκη καὶ θὰ μοι ἐπεμπεν ἀντίτυπον αὐτῆς ἵνα τὸ διαβιβάσω εἰς Ἀθήνας δ' αὐτοῦ ταχυδρομείου τῆς παρούσης ἐσπέρας.

Ἐπειδὴ οὔτε χθὲς τὸ ἐσπέρας οὔτε σήμερον τὴν πρωΐαν εἶχον λάβει τι ἐκ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, μετέβην εἰς αὐτὸ πρὸ ὀλίγου ἵνα μάθω τὸ αἶτιον. Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ εὕρισκετο εἰς τὴν ἐξοχὴν, ἀπὸ τῆς ὁποίας αὐριον μόνον πρόκειται νὰ ἐπιστρέψῃ, δι' οὗ εἶδον τὸν ὑφυπουργὸν Κ. Ἄμμοנד, ὅστις μοι εἶπεν ὅτι ὁ Λόρδος Ῥώσσελ τὸν ἐπεφόρτισε νὰ μὲ εἰδοποιήσῃ ὅτι τὸ κείμενον τοῦ σχεδίου τῆς Συνθήκης δὲν ἀπεφατίσθη εἰσαίτι, καὶ ὅτι δὲν ἡδύνατο οὕτω νὰ κοινοποιηθῇ ἡμῖν ἔτι.

Μετέβην παρὰ τῷ Πρέσβει τῇ Γαλλίας ἵνα μάθω τὰς λεπτομερείας τῆς χθεσινῆς συνεντεύξεως, ἀλλ' εὗρον αὐτὸν ἀπόντα. Ἐπειδὴ δὲν μοι μένει καιρὸς νὰ ὑπάγω σήμερον εἰς Richmond, ὁρῶ ν' ἀναβάλω μέχρι τοῦ προσεχὺς ταχυδρομείου τὰς ἐπὶ τοῦ προκειμένου πληροφορίας.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

43

Πρὸς τὸν Κύριον Χ. Τρικούπην, εἰς Λονδίνον.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 3/15 Ἰανουαρίου 1864.

Διὰ τοῦ Γαλλικοῦ ἀτμοπλοίου τῆς παρελθούσης ἐβδομάδος, ἐπὶ τρεῖς ὅλας ἡμέρας καθυστερήσαντος, ἐλά-
βομεν τὰς ἀναφορὰς ὑμῶν ἀπὸ τοῦ ἀριθ. 37—40.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 23 ἦν μνημονεύετε ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 38 δὲν περιῆλθε ποτὲ εἰς χεῖρας ἡμῶν, ὥστε ἀγνωστον ἡμῖν ἦτο τὸ περιεχόμενον αὐτῆς ὅτε κατ' ἐπανάληψιν σὰς προετρέπομεν νὰ προσπαθήσητε νὰ ἐφαλκίσητε ὑ-
πὲρ ἡμῶν τὸν αὐτόθι Πρέσβυν τῆς Πρωσσίας ἐπὶ τοῦ ἑπτανησιακοῦ ζητήματος.

Κατανοοῦμεν βεβαίως τοὺς παρ' ὑμῶν ἐκτιθεμένους λόγους, ἔνεκα τῶν ὁποίων ἡ Πρωσσία διατίθεται μᾶλλον εἰς τὸ νὰ ὑποστηρίξῃ τὰς προτάσεις τῆς Αὐστρίας. Ἀλλ' ὅπως δὴποτε ἐπειδὴ ἡ Δύναμις αὕτη οὐδὲν ἔχει ἴδιον συμφέρον ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος, δὲν πρέπει ν' ἀπαυδῇσωμεν προσπαθοῦντες ἵνα τὴν ἐφελκύσωμεν ὅσον τὸ δυνατόν ὑπὲρ ἡμῶν· πρέπει ἐπομένως νὰ ἐξακολουθήσητε ἐνεργοῦντες πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὸ κατὰ δύναμιν.

Σὰς ἐγράψαμεν προηγουμένως ὅτι ἐπιθυμοῦμεν νὰ μᾶς γνωστοποιήσητε ὅποια πλεονεκτήματα ὑπὲρ τῆς Ἀτμοπλοικῆς Ἑταιρίας τοῦ Lloyd ἀξιοῖ ἡ Αὐστρία ἐν Ἑλλάδι. Ὑπενθυμίζοντες ὑμῖν καὶ ἤδη τὴν ἐρώτησιν ταύτην, ἀναμένομεν ὅσον οὕτω τὴν ὑμετέραν ἀπάντησιν.

Διὰ τοῦ πρὸ μικροῦ σήμερον ἀφίχθέντος Γαλλικοῦ, ἐλάβομεν καὶ τὰς τελευταίας ὑμῶν ἀναφορὰς ἀπὸ τοῦ ἀριθ. 40—44.

Ὁ Ὑπουργός,

Π. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

44.

(Μετάφρασις.)

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝῳ, τὴν 27 Δεκεμβρίου 1863 (8 Ἰανουαρίου 1864.)

Διὰ τοῦ χθεσινοῦ ταχυδρομείου ἐγνωστοποίησα ὑμῖν ὅτι τὴν προτεραίαν εἶχον συνέλθει ἐν τῷ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείῳ οἱ Πληρεξούσιοι τῶν τριῶν Δυνάμεων ἵνα συμφωνήσωσιν ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν τοῦ σχεδίου τῆς Συνθήκης, προσέθηκα δ' ὅτι ἡ σύσκεψις αὕτη δὲν ἀπέληξεν εἰς ὀριστικὸν ἀποτέλεσμα.

Σήμερον εἰμὶ εἰς στάσιν νὰ συμπληρώσω τὰς εἰρημένας πληροφορίες.

Γινώσκετε ἐκ τῆς ἀπὸ 22 Δεκεμβρίου (3 Ἰανουαρίου) ἐκθέσεώς μου ὅτι ὁ Λόρδος Ρώσσελ μοι εἶχε ρητῶς εἰπεῖ ὅτι ἐπέμενεν ἵνα ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ὑποχρεωθῇ διὰ τῆς Συνθήκης ν' ἀναγνωρίσῃ καὶ τηρῇ τὴν αὐ-
τετερότητα, ὅτι δ' ἀφ' ἑτέρου εὐδιάθετος ἦν νὰ περιορίσῃ αὐτὴν εἰς τὴν Κέρκυραν καὶ τὰ παραρτήματα αὐτῆς. Μοι ὑπεσχέθη ὡσαύτως νὰ ἐκφράσῃ σαφῶς ἐν τῷ περὶ ἐμπορίου καὶ ναυτιλίας ἄρθρῳ, τὴν ἰδέαν ὅτι αἱ ὑποχρεώ-
σεις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως δὲν ἐκτείνονται πέραν τῶν ὑπὸ τῶν Συνθηκῶν ὀριζομένων προθεσμιῶν.

Αἱ ἐπενεχθεῖσαι τροποποιήσεις εἰς τὸ πρῶτον σχέδιον ὑπὸ τοῦ συμβουλίου τῶν τριῶν Πληρεξουσίων εἰσι σύμφωνοι πρὸς τὰ λεχθέντα μοι ὑπὸ τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ.

Ἡ οὐδετερότης περιωρίσθη εἰς τὴν Κέρκυραν καὶ τοὺς Παξοὺς, τὸ δὲ περὶ ἐμπορίου καὶ ναυτιλίας ἄρθρον ἐγένετο σαφέστερον διὰ τῆς προσθήκης ἐπεξηγητικοῦ παραγράφου.

Ὁ Πρέσβυς τῆς Γαλλίας, ἐνεργῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁδηγιῶν τοῦ, ἐπεθύμει ἵνα σαφῶς ἐξηγηθῇ ἐν τῇ Συνθήκῃ ὅτι ἡ οὐδετερότης ὑπεχρέου μόνον τὰς ξένας Δυνάμεις, ἀλλὰ μὴ γενομένης δεκτικῆς τῆς προτάσεως αὐτοῦ, ἐδέχθη ν' ἀναφέρῃ εἰς τὴν Κυβερνήσιν του πρὶν ἢ συναινέσῃ εἰς τὴν ἐνεστῶσαν σύνταξιν τοῦ περὶ οὐδετερότητος ἁρθροῦ.

Ὡς πρὸς τὰς συντάξεις καὶ ὀποζημιώσεις ἀπεφασίσθη ὅτι μόνον ἡ ἀρχὴ αὐτῶν θὰ μνημονευθῇ ἐν τῇ Συνθήκῃ, ἐπιφυλαττομένη· τῆς Ἀγγλίας νὰ συνομολογήσῃ συγχρόνως μὲ τὴν Συνθήκην, εἰδικὴν περὶ τούτου μετὰ τῆς Ἑλλάδος σύμβασιν.

Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς προχθεσινῆς συνδιασκέψεως ἐκοινοποιήθη ταῖς Κυβερνήσεσιν Αὐστρίας καὶ Πρωσίας, μὲ βεβαιοῦσαι δὲ ὅτι ὁ Κόμης Ἀππονύλ οὐδόλως ἐξ αὐτῶν εὐχαριστήθη καὶ ἐτοιμάζεται ν' ἀντικρούσῃ τὰ ὑπὸ τῶν Δυνάμεων ἀποφασισθέντα ἐν ὀνόματι τῆς Αὐλῆς του, φρονῶν ὅτι αὐτὰ παραβιάπτουσι δικαιώματα ἀπερ ἐκτίσατο ἡ Αὐστρία δυνάμει τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου.

Ἀντικρούω καὶ τὸ περὶ οὐδετερότητος ἄρθρον ἐπιμένων ἵνα διευκρινισθῇ ὅτι ἡ οὐδετερότης μόνον τὰς ξένας Δυνάμεις ὑποχρεοῖ. Θέλω ὡσαύτως, εἰ δυνατόν, προσπαθῆσαι, νὰ ἐπιτύχω τὴν τροποποίησιν τοῦ προοιμίου τῆς Συνθήκης.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

45.

(Μετάφρασις).

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κύριον Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 30 Δεκεμβρίου 1863 (11 Ἰανουαρίου 1864).

Ὁ τελευταῖος ταχυδρόμος τῶν Ἀθηνῶν ἐβράδυνεν ὥστε σήμερον μόνον ἔλαβον τὰ ὑμέτερα ἔγγραφα τῆς 19/31 Δεκεμβρίου.

Περιέμενον ἀνυπομόνως τὰς ὑμέτερας παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ σχεδίου τῆς Συνθήκης ἵνα οὕτω δυνηθῶ νὰ κοινοποιήσω αὐτάς τοῖς Πληρεξουσίοις πρὶν ἢ συνταχθῇ τὸ ὁριστικόν σχέδιον. Ὄθεν ἅμα λαβὼν σήμερον τὸ πρῶτον ἀπὸ 19/31 Δεκεμβρίου ὑμέτερον ἔγγραφον μετέβην εἰς Richmond πρὸς ἐντάμνωσιν τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ, ὃν εὗρον εὐκαιρὸν καὶ ἔσχον μετ' αὐτοῦ μακρὰν συνδιάλεξιν.

Λαβὼν ἀνὰ χεῖρας τὸ σχέδιον τῆς Συνθήκης, τῷ ἀνεκοίνωσα τὰς ἀντιρρήσεις ὑμῶν κατὰ τῶν ἐξῆς φράσεων τοῦ προοιμίου. « Ἐπὶ τινες ὅροι· ἐν τῇ μνησθείσῃ Συνθήκῃ διαλαμβανομένους » καὶ παρακατιῶν αὐτὸς τοὺς αὐτοὺς ὅρους. » Δὲν ἐλάλουν τώρα κατὰ πρῶτον τῷ Λόρδῳ Ῥώσσελ περὶ τοῦ προοιμίου, ὅπως γινώσκετε ἐκ τῶν προγενεστέρων ἀναφορῶν μου. Ἀλλ' ἐπανεῖλαβον αὐτῷ σήμερον τὴν ἐπιθυμίαν ἡμῶν νὰ μὴ γίνῃ ἐν τῷ προοιμίῳ μνηεὶα τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου, προσθεῖς ὅτι ἐάν ἡ σύνταξις αὐτοῦ καθίστα ἀναπόφευκτον τὴν μνηεὶαν αὐτῆς, ἡ δυνάμεις ἴσως νὰ εὐχαριστηθῶμεν διὰ μόνης τῆς ἀπαλείψεως τῶν δύο ἀνωτέρω φράσεων.

Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ ἐφάνη διατεθειμένος νὰ παραδεχθῇ τὴν ἡμετέραν αἴτησιν.

Ἐλθόντες εἰς τὸ δεύτερον ἄρθρον, ὠμιλήσαμεν περὶ τῆς νέας αὐτοῦ συντάξεως περὶ ἧς εἶχον οἱ Πληρεξούσιοι ἀσχοληθῇ ἐν τῇ συνδιασκέψει αὐτῶν τῆς 25 Δεκεμβρίου (6 Ἰανουαρίου). Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ, ἀπαντῶν εἰς τὰς παρατηρήσεις μου, εἶπεν ὅτι δὲν ἐθεώρει εὐλόγους τὰς ἡμετέρας ἀντιρρήσεις κατὰ μέτρον ὅπερ οἱ Βέλγαι ὡς εὐεργέτημα ἀπεδέχοντο. Προσπαθῆσα νὰ τῷ καταδείξω τὴν διαφορὰν μεταξὺ τῆς οὐδετερότητος, ὅπως τὴν ἐννοοῦν ἐν Βελγίῳ, καὶ ἐκεῖνης ἣν ἠθέλησαν νὰ ἐπιβάλλωσιν ἡμῖν. Ἡ οὐδετερότης τοῦ Βελγίου, εἶπον, ἀπέβλεπε μόνον τὰς ξένας Δυνάμεις, οὐδαμῶς δὲ τὴν ἐγγύριον Κυβέρνησιν, ἐνῷ ἡ οὐδετερότης τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου περιώριζε τὰ ἐν ταῖς νήσοις δικαιώματα τῆς Κυβερνήσεως. Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ ἀπεκρίθη ὅτι ἔμελλε νὰ ἐκλείψῃ, κατὰ κοινὴν τῶν πέντε Δυνάμεων συγκατάθεσιν, ὁ περιοριστικὸς τῶν ἑλληνικῶν δυνάμεων ὅρος, ὥστε ἡ οὐδετερότης δὲν εἶχε πλέον τὸν ἀνωτέρω χαρακτῆρα. Παρατήρησα τῷ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑ-

πουργῶ ὅτι ναὶ μὲν ἡ περιοριστικὴ διάταξις δὲν περιλαμβάνετο ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Συνθήκῃ, οὐδεμία ὁμῶς πράξις τὴν κατήργησεν ἐν τῇ πρώτῃ, αἱ δὲ Δυνάμεις ἠθύναντο νὰ ἐπικαλεσθῶσι κατόπιν τὴν ἐρμηνείαν τῆς λέξεως οὐδετερότης σύμφωνα πρὸς τὴν Συνθήκην τῆς 2/14 Νοεμβρίου, ἵνα διαμρισοῦνται τῷ Βασιλεῖ τὸ δικαίωμα τοῦ πέμπειν εἰς τὰς νήσους ὅσας ἤθελε θεωρήσει ἀναγκαίας δυνάμεις. Ἐξέφρασα δὲ τὴν γνώμην ὅτι αἱ Δυνάμεις ὤφειλον νὰ τροποποιήσωσι, διὰ δημοσίου ἐγγράφου, τὸ περὶ οὐδετερότητος ἄρθρον τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου, ἀναγνωρίζουσαι ὅτι παρῆτοῦντο τῆς περιοριστικῆς τῶν Ἑλληνικῶν δυνάμεων διατάξεως, καὶ ὅτι τὰ δικαιώματα ἅπερ ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων δύναται νὰ ἐξασκῇ ἐν ταῖς νήσοις, εἰσὶ πάντῃ ὅμοια ἐκείνοις ἅτινα ἠδύνατο νὰ ἐξασκῇ ἐν οἰαδήποτε ἄλλῃ ἐπαρχίᾳ τοῦ Βασιλείου Του, οὕτως ὥστε ἡ οὐδετερότης μόνον ὡς πρὸς τὰς ξένας Δυνάμεις νὰ ἔχῃ ὑποχρεωτικὰς συνεπείας. Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ μοι ἐδήλωσεν ὅτι δὲν ἐδύνατο πλέον νὰ τροποποιήσῃ τὴν νέαν τοῦ ἄρθρου σύνταξιν· ἀλλ' οὐχ ἤττον μοι ἐφάνη ἀμφίρροπός. Ἐξηγῶν μοι τοὺς λόγους δι' οὓς ὤφειλε νὰ ἐπιμείνῃ εἰς τὴν τελευταίαν σύνταξιν, μοι εἶπεν ὅτι πᾶσα ἐκ μέρους τοῦ παρχώρησις ἐδίδεν ἡμῖν ἀσφαλήν νέαν ἀπαιτήσεων, καὶ ὡς παράδειγμα ἀνέφερεν ὅτι εἴπετε τῷ Κυρίῳ Σκάρλετ ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις θέλει εὐχαριστηθῇ περιοριζομένης τῆς οὐδετερότητος εἰς τὴν Κέρκυραν. Τῷ ἀπάντησα ὅτι διὰ τούτου θεοχίως ἡννοεῖτε οὐδετερότητα τὰς ξένας μόνον ὑποχρεοῦσαν Δυνάμεις.

Ὁ περιορισμὸς τῆς οὐδετερότητος εἰς τὰς νήσους Κερκύρας καὶ Παξῶν θὰ ἔχῃ ὡς συνέπειαν τὴν ἐνδεχομένην συναίνεσιν τῆς Αὐστρίας εἰς ἐγγραφὸν τι ἐπιξηγηματικὸν τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου, διότι ἡ Δύναμις αὕτη θεωρεῖ ὡς προσβολὴν κατὰ τῆς ἰδίας αὐτῆς ἀξιοπρεπείας καὶ ὡς ὀλέθριον διὰ τὴν πίσιν τῶν Συνθηκῶν νὰ τροποποιήσωσιν αἱ τρεῖς Δυνάμεις μόναι, καὶ ἄνευ τῆς συναίνεσεως αὐτῆς καὶ τῆς Πρωσίας, ἐν ταῖς μετὰ τῆς Ἑλλάδος συμβάσεσιν αὐτῶν, τὰς διατάξεις τὸσφ προσφάτου Συνθήκης. Ἔνεκα τούτου, καὶ μετὰ τὴν ἀντίστασιν, προτιμῶ νὰ συμμετάσχῃ μετὰ τῆς Πρωσίας τροποποιήσεων ἀναποφεύκτων, ἢ νὰ ἴδῃ αὐτὰς γινομένης δεκτὰς μεθ' ὅλας αὐτῆς τὰς ἀντιρρήσεις καὶ εἰς τὸ πείσμα τοῦ δικαίου της. Οἱ Πρόεδροι τῆς Ῥωσσίας καὶ Γαλλίας οὐδαμῶς θεωροῦσι συναδὸν πρὸς τὴν ἀξιοπρέπειαν τῶν πέντε Δυνάμεων νὰ τροποποιήσωσι διὰ μιᾶς πράξεως Συνθήκην μόλις ὑπ' αὐτῶν ὑπογραφείσῃ, διὸ ἀντὶ ἐπιξηγητικοῦ πρωτοκόλλου τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου, θέλουν νὰ γίνῃ μινεία ἐν τῷ περὶ οὐδετερότητος ἄρθρῳ ὅτι ὁ εἰς μόνος τὰς δύο νήσους περιορισμὸς τῆς οὐδετερότητος ταύτης ἐγένετο τῇ συναίνεσει τῆς Αὐστρίας καὶ τῆς Πρωσίας.

Τὸ κατ' ἐμὲ ὡς προτιμότερον θεωρῶ τὸ ἐπιξηγητικὸν πρωτόκολλον, τὴν δὲ γνώμην ταύτην ἀνεκοίνωσα τῷ Λόρδῳ Ῥώσσελ, λέγων ὅτι οὕτω δίδεται ἱκανοποίησις τις τῷ Βασιλεῖ τῶν Ἑλλήνων καὶ ἀποδεικνύεται εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ ὅτι αἱ κατὰ τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου ἀντιρρήσεις αὐτοῦ ἐπὶ ἡγεγον τὴν τροποποίησιν τῆς Συνθήκης ταύτης διὰ μεταγενεστέρως πράξεως. Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ ἐξετίμησε τὰ πλεονεκτήματα τοῦ ἐπιξηγητικοῦ πρωτοκόλλου, μένει δὲ νὰ ἴδωμεν ἂν οἱ συνάδελφοι αὐτοῦ τῆς Γαλλίας καὶ Ῥωσσίας παραδεχθῶσιν αὐτό.

Γινώσκετε ἐκ τῆς προηγουμένης ἀναφορᾶς μου τὰς ὑπὸ τῶν τριῶν Πληρεξουσίων ἐπενεχθείσας τροποποιήσεις εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ 3 ἄρθρου αἵτινες εἰσὶ σύμφωνα πρὸς τὰς ὑμετέρας παρατηρήσεις. Ἡ τρίτη παράγραφος δὲν ἐξελείφθη ἀλλ' ἐξηγήθη, διὸ ἐπανέλαβον τῷ Λόρδῳ Ῥώσσελ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἐξαλειφθῇ. Ἀλλ' ὡς πρὸς τὰς τροποποιήσεις ταύτας σοβαρόταται προκύπτουσι δυσχερεῖαι. Ἡ Αὐστριακὴ Κυβέρνησις, στήριζομένη ἐπὶ τῶν ἐκ τῆς Συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου δικαιωμάτων αὐτῆς, διίσχυρίζεται ὅτι αἱ τροποποιήσεις αὗται οὐδόλως δύνανται νὰ τὴν παραβιάψωσιν, ἐξαιτεῖται δὲ νὰ συνταχθῇ πρωτόκολλον ἀναγνωρίζον ὅτι τὰ δικαιώματα αὐτῆς μένουσιν ἀπαραμείωτα. Προτείνει δὲ νὰ προστεθῇ ἐν τῷ ἄρθρῳ ἡ διάταξις ὅτι ἡ ἐνεστῶσα κατάστασις θέλει ἐξακολουθεῖ ἰσχύουσα ἀπέναντι ὅλων τῶν ξένων Δυνάμεων μέχρις οὗ νέα μεθ' ἑκάστης αὐτῶν Συνθήκη ἀντικαταστήσῃ τὴν προϋπάρχουσαν.

Τὰς δυσκολίας ταύτας ἐγείρει ἡ Αὐστρία χάριν τῆς ἑταιρίας τοῦ Λόυδ, ἧς αἱ ζημίαι, καθὰ ὑπολογίζει ὁ Κόμης Ἀππονύ, θ' ἀνέβαινον εἰς ἐξήκοντα χιλιάδας λιγῶν στερλινῶν, ἂν ἐστρεῖτο τῶν πλεονεκτημάτων, ὧν σήμερον ἀπολαύει ἐν ταῖς Νήσοις.

Ἡ περὶ τοῦ Λόυδ Σύμβασις ἐληξεν, ἡ δὲ Αὐστριακὴ Κυβέρνησις διίσχυρίζεται ὅτι δὲν ἀνενέωσεν αὐτήν, βεβαία οὖσα ὅτι ἠδύνατο νὰ τὸ πράξῃ ἅμα ἤθελεν, ἐνθ' σήμερον ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δὲν εἶναι ἴσως διατεθειμένη νὰ συναινέσῃ εἰς Σύμβασιν τὸσφ ἐπιωφελεῖ.

Ὡς πρὸς τὸ περὶ λατρείων ἄρθρον 4, ὁ Λόρδος Ῥώσσελ μοι εἶπεν ὅτι ἀρῶ ἐγένοντο ἐπιφυλάξεις ὑπὲρ τῆς Καθολικῆς Θρησκείας, ἐπρεπε νὰ γίνωσιν τοιαῦται καὶ ὑπὲρ τῆς τῶν Διαμαρτυρομένων. Τῷ παρέστησα ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο περιεῖχε μόνον λέξεις κενὰς καὶ ὅτι ἐπιθυμητὸν ἦν ἵνα μὴδὲν μείνῃ ἐν τῇ Συνθήκῃ ἐμφαίνον τὴν ὑπαρξίν διαφόρου ἐν ταῖς Νήσοις νομοθεσίας ἢ ἐν τῷ λοιπῷ Βασιλείῳ, τοῦθ' ὅπερ ἀπέβαινεν εὐχερέστατον εἰς τὰς Δυνάμεις ἀρῶν ἡ περὶ θρησκευμάτων Ἑλληνικὴ νομοθεσία εἶναι μᾶλλον τῆς ἰνίου ἐλευθερίου.

Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ συνήνεσε νὰ ἐξαλείψῃ ὁλοσχερῶς ἐκ τῆς Συνθήκης τὸ ἄρθρον 5 ἀπορῶν εἰς τὰς προστε-
θησομένας τῇ βασιλικῇ χορηγίᾳ 10,000 λιρῶν. Ἡ συναίνεσις αὐτοῦ περιττὸν καθίστα νὰ προτείνω τὴν
προσθήκην τοῦ συμπληρωτικοῦ παραγράφου ὃν μοι ὑπέδειξατε ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἀπαράδεκτος θ' ἀπέ-
βαιεν ἡ παράλειψις.

Ἡ εἰς τὸ ἄρθρον 7 προσθήκη τῆς παρ' ὑμῶν προτεινομένης ἐπεξηγήσεως ὡς πρὸς τὴν διάρκειαν τῶν συμ-
φωνητικῶν ἔτυχε τῆς ἐπιδοκιμασίας τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ. Ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα ὑφίστανται ἐκ μέρους τῆς Αὐ-
στρίας αἱ αὐταὶ δυσχερεῖαι οἷαι καὶ ὡς πρὸς τὸ ἄρθρον 3.

Διὰ προγενεστέρως ἀναφορᾶς μου ἐγνωστοποίησα ὑμῖν, ὡς πρὸς τὰς συντάξεις καὶ ἀποζημιώσεις, ὅτι ἡ
ἀρχὴ αὐτῶν μόνον καθιερωθήσεται ἐν τῇ Συνθήκῃ, αἱ δὲ αἱ λεπτομέρειαι κανονισθήσονται δι' ἰδίας με-
ταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἀγγλίας συμβάσεως σὺν τῇ Συνθήκῃ συνομολογηθησομένης. Εἶπον τῷ Λόρδῳ Ῥώσσελ
ὅτι ὡς πρὸς τὰς συντάξεις ἐπιθυμητὸν ἦτο νὰ παραλειφθῶσιν αἱ λεπτομέρειαι ἐν τῇ Συνθήκῃ ἐν ᾗ
ἔρκει νὰ καθιερωθῇ σαφῶς ἡ ἀρχὴ αὐτῶν. Τῷ ἀνέρερον δὲ τὰς ἡμετέρας ἀντιρρήσεις κατὰ τῆς ἀρχῆς τῶν
ἀποζημιώσεων. Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ οὐδόλως μοι ὑπέκρυπεν ὅπόσον ὁ ἴδιος ἀμφίβηλλε περὶ τοῦ δικαίου τῶν
εἰς οὓς αὐταὶ ἐδίδοντο ὑπαλλήλων, ἀλλὰ μοι εἶπεν ὅτι ὑπῆρχεν ἐν Ἀγγλίᾳ ἡ συνήθεια τῆς ἀποζημιώσεως
τῶν ὑπαλλήλων ὅσοι ἐστεροῦντο τῶν θέσεων αὐτῶν ἕνεκα καταργήσεως ὑπηρεσίας μὴ οὕσης ἐκ τῆς φύσεώς
τῆς προσκαίρου. Οὐχ' ἦντον ἀνεγνώρισεν ὅτι ἡ συνήθεια αὕτη δὲν ἦτον εἰς ὅλους τοὺς τόπους ὑποχρεωτική.
Ὁφείλω, μοι προσέθηκεν ὁ Λόρδος Ῥώσσελ, νὰ μὴ ἀρήσω ἀπροστατεύτους τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς, νὰ ἐπιβλέ-
ψω ἵνα δικαιοσύνη ἀποδοθῇ αὐτοῖς. Οὐδὲν πλέον ἐπιθυμῶ.

Συνέστησα θερμῶς τῷ Λόρδῳ Ῥώσσελ νὰ ἐπιστεύσῃ ὅσον ἔνεστι τὸ τέρμα τῶν διαπραγματεύσεων, δίδων
ἀφ' ἑνὸς αὐταῖς δραστηριωτέραν ὥθην καὶ παραδεχόμενος ἀπὸ τοῦδε τὰς παραχωρήσεις ἀνεῖ τῶν ὁποίων
ἀδύνατον ἀπεβαινεν ἡμῖν νὰ ὑπογράψωμεν τὴν Συνθήκην. Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ μ' ἐβεβαίωσε, ὅτι καὶ αὐτὸς ἐπε-
θύμει σφόδρα νὰ διευθετηθῇ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, ὅτι αἱ διαπραγματεύσεις ἔβαινον δραστηριῶς, καὶ αὐριον
περιέμενε τὴν ἐπὶ τοῦ νέου σχεδίου ἀπάντησιν τῆς Γαλλίας, ἀλλ' ὅτι αἱ ἀπαντήσεις τῆς Αὐστρίας καὶ Πρωσ-
σίας ἠδύναντο νὰ ἐραδύνωσιν. Ὡς ἐκ τούτου δὲν ἤλπιζε νὰ δυνηθῇ νὰ μοι κοινοποιήσῃ τὸ ὀριστικὸν σχέδιον
πρὸ τῶν μέσων τῆς προσεχέως ἐβδομάδος, ἐν καιρῷ ἴσως διὰ τὸ ταχυδρομεῖον τῆς ἐπιούσης Πέμπτης.

Αὐριον θὰ λάβω συνέντευξιν μετὰ τῶν Πρίσβειων Γαλλίας, Ῥωσσίας καὶ Αὐστρίας.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

46.

(Μετάφρασις).

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Π. Δελιγιάννην.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τὴν 30 Δεκεμβρίου 1863 (11 Ἰανουαρίου 1864.)

Ἐν τῇ σημερινῇ μετὰ τοῦ Λόρδου Ῥώσσελ συνεντεύξει μοι τῷ ἐκοινοποίησα τὸ περιεχόμενον τοῦ ἀπὸ
19/31 Δεκεμβρίου ὑμετέρου ἐγγράφου ὡς πρὸς τὴν κατεδάφισιν τῶν φρουρίων τῆς Κερκύρας.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸς μὲ διεβεβαίωσε ὅτι οὐδόλως ἤρξατο ἔτι ἡ κατεδάφισις, λέγων μοι ὅτι
ἀπεκόμζον τροφὰς καὶ ἐνέργουν προετοιμασίας τινὰς δι' ἀναχώρησιν, ἀλλ' ὅτι εἰς τὴν κατεδάφισιν θὰ προ-
βῶσι μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς μετὰ τῆς Ἑλλάδος Συνθήκης.

Ὡς πρὸς δὲ τὴν ὑμετέραν αἴτησιν τοῦ νὰ κοινοποιηθῶσι τὰ σχέδια τῆς κατεδάφισεως εἰς τὴν Ἑλληνικὴν
Κυβέρνησιν πρὶν ἢ τιθῶσιν εἰς ἐνέργειαν, ὁ Λόρδος Ῥώσσελ ἀπήντησε μετὰ τινὰς ἀπαρσεχείας ὅτι ἐν τοιαύτῃ
περιπτώσει ὥφειλε νὰ κοινοποιήσῃ αὐτὰ καὶ τῇ Αὐστριακῇ Κυβερνήσει ἥτις ἐδικαιούτο νὰ ἐξετάσῃ ἐὰν τὰ εἰρη-
μένα σχέδια ἀνταπεκρίνοντο εἰς τὸ πνεῦμα τῆς συνθήκης τῆς 2/14 Νοεμβρίου. Παρετήρησα τῷ Λόρδῳ Ῥώσ-
σελ ὅτι ἡ ὑμέτερα ἐπιθυμία ἦ. λίαν εὐλογος καὶ ὅτι ἀδίκως αὕτη τὸν δυσχερᾶσται ἐφ' ᾧ μοι ἀπήντησεν ὅτι
δὲν ἠδύνατο εἰσεῖν νὰ κοινοποιήσῃ τὰ σχέδια ὡς μὴ ὄντα ἔτοιμα. Ἐξήτησα νὰ μοι τὰ κοινοποιήσῃ ὅταν
ἔτοιμασθῶσι. Χωρὶς ν' ἀνηθῇ, ὑπεξέφυγε ν' ἀπαντήσῃ καταφατικῶς.

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.